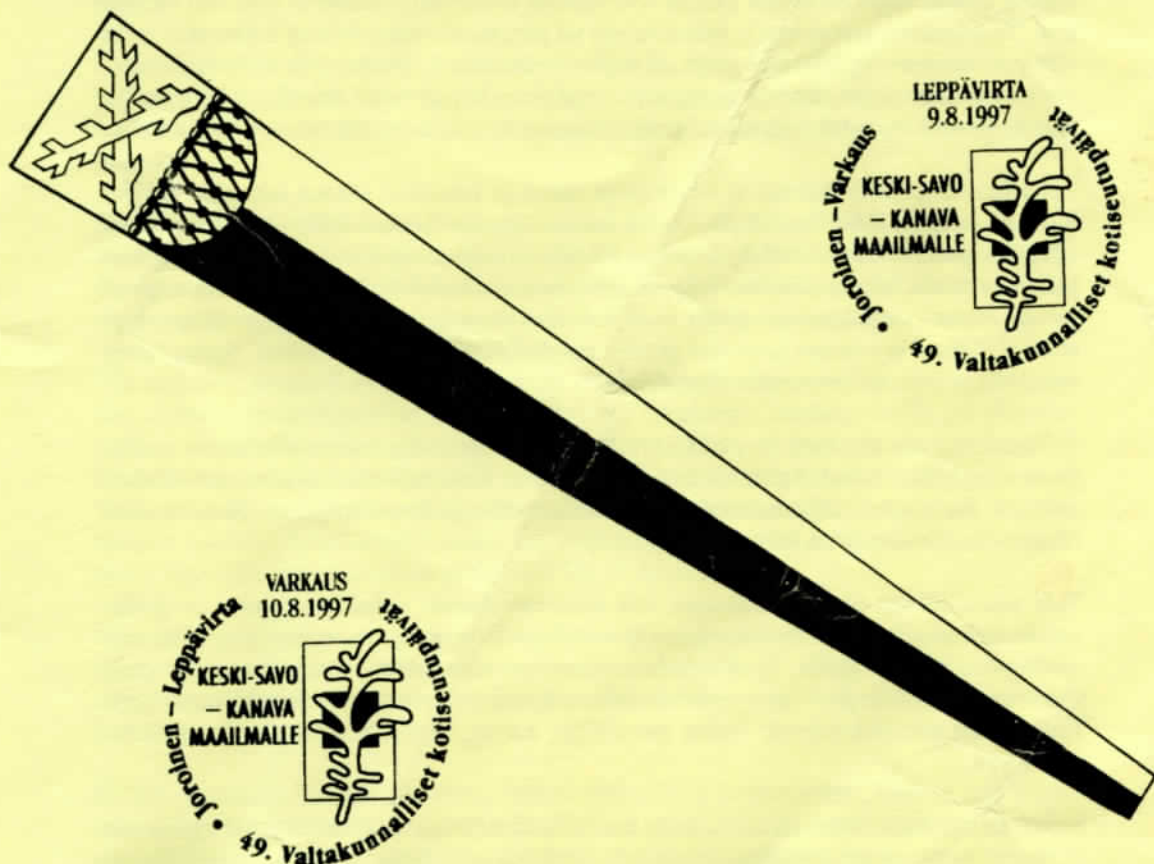

LAITISET

Laitisten sukuseuran lehti

Nro 16 1/1997

LEPPÄVIRTA
9.8.1997

KESKI-SAVO
- KANAVA
MAAILMALLE

49. Valtakunnalliset kotiseutunäyttelyt

VARKAUS
10.8.1997

KESKI-SAVO
- KANAVA
MAAILMALLE

49. Valtakunnalliset kotiseutunäyttelyt

Sisällys

Kylmän kevään lämmitessä	2	Heinjoen Laitisia II	15
Puheenjohtajan palsta	3	Savon hopeaveroluettelon (1571)	
Suvut kohtaavat Leppävirralla		Laitiset	17
8. - 10.8.	4	Savon vauraimmat veronmaksajat	
Kutsu Laitisten sukokoukseen ...	5	1571	21
Onnea Laitisille!	8	Ylä-Savon Laitisista	24
Vuosisadat sitten	9	Suomi 80 vuotta	29
Vielä kerran Valkiakivestä	13	Leppävirta	31

Kylmän kevään lämmitessä

Hankasalmi, Kuopio, Varkaus, Kangasniemi ja Leppävirta. Kaikki ovat merkittäviä paikkakuntia Laitisten suvun historian kannalta. Ne ovat myös Laitisten sukuseuran virstanpylväitä: sukkokokouspaikkakuntia. Tänä vuonna kokous siis pidetään elokuussa Leppävirralla, missä Laitisia on asunut ainakin 450 vuoden, todennäköisemmin jo noin 500 vuoden ajan. Tavinsalmen seurakunta ja hallintopitäjä sai perustamismääräyksensä jokseenkin tasan 450 vuotta sitten. Vaikka uusi pitäjä oli laaja - kattaen liki koko nykyisen Pohjois-Savon - asutuksen painopiste oli vielä suurelta osin nykyisen Leppävirran alueella, joka toimikin monille suvuille myös välietappina yhä pohjoisemmaksi siirtymiselle. Näin osin myös Laitisille.

Toiveikkaina Laitiset keskесivat Leppävirran mäkiä ja kalastivat seudun lukuisilla järvillä. Valoisin mielin meidänkin on näin kevään edetessä ja pian kesäksi kääntyessä katseemme tulevaisuuteen suunnattava. Pohjoismainen hyvinvointivaltiomme on viime vuosina joutunut kokemaan kovia, erityisesti sosiaali- ja sivistystoimen aloilla leikkaukset ovat olleet erityisen pahoja, monet - varsinkin maaseudulla - ovat kokeneet liittymisen Euroopan Unioniin suureksi uhkaksi. Kuitenkin toimeen tarttuvilla elämän mahdollisuudet ovat aina edessä. Suomalainen maaseutu ja kulttuuri ovat vielä viljelykelpoisia.

Sukuseurat tekevät omaa arvokasta työtänsä kansamme kulttuurin vaalimisessa, uusien siementen kylvämisessä. Laitistenkin sukuseuralla on vielä paljon tehtäviä savokarjalaisen sukunsa perinteiden välittämisessä uusille sukupolville ja itäsuomalaisen talonpoikaisen talonpoikaissuvun juurien tutkimisessa.

Tule vaikuttamaan seuran toimintaan, tule sukkokokoukseen! Sukkokokouksessa on perinteiseen tapaan sukkututkimusnäyttely, johon kaikki suvun jäsenet ovat tervetulleita antamaan oman panoksensa. Jos sinulla on sukuhaarastasi suppeakin sukuselvitys, -kaavio tai -puu, ilahduttaist muitakin, jos toisit ne mukasi sukkokokoukseen ja asettaisit yhteiseen näyttelyyn. Myös muut sukkodokumentit: vanhat perunkirjat, kartat, esineet antaisivat mukavan lisän näyttelyyn.

Suku- ja tuttavapiirissäsi on varmaankin monia Laitisia, jotka eivät vielä jostain syystä ole liittyneet sukuseuran jäseneksi. Houkuttele heitäkin yhteiselle sukkokokousmatkalle ja liittymään sukuseuraan!

Jarmo Paikkala

Kannessa Laitisten sukuseuran viiri (viirin tilausmahdollisuudesta, ks. sivu 24) ja valtakunnallisten kotiseutupäivien tunnus.

Puheenjohtajan palsta

“Räntäseula seudun päällä, saappaan alla litinää. Lantajuova järven jäällä, kevät tulee, ihanaa.” - runoilijan sanat sattuvat tähän päivään. Allakan mukaan aika rientää kohden kesää. Vilkaistu ulos ikkunasta kertoo kyllä aivan toista. Sakea räntäsade katkaisee näkyvyyden lähimpiin puihin.

Kenellekään lehtemme lukijalle ei enää liene epäselvää, että ensi kesän sukkokokous ja -juhla pidetään Leppävirralla. Onhan asiasta jo aikaisemmin tässä lehdessä kirjoitettu. Nyt sukkokokouksen ohjelma on saatu valmiiksi ja asiasta on jotakin uutta kerrottavaa. Siitä enemmän toisaalla.

Sukukokouksen ja -juhlan kanssa samanaikaisesti järjestetään Leppävirralla, Varkaudessa ja Joroisissa valtakunnalliset kotiseutupäivät. Päiville odotetaan tuhatmäärin osallistujia ympäri Suomea. Tämä on syytä ottaa huomioon majoitusvarauksia tehdessänne. Kotiseutupäivien ohjelmaan kannattaa tutustua ja poimia sieltä lisukkeita sukujuhlamatkalle.

Tilaisuuksien samanaikaisuuden vuoksi on sukujuhlan tapahtumien järjestelyitä jouduttu sovitteluun kotiseutupäivien kanssa. Esimerkiksi sukujuhlan jumalanpalvelus Leppävirran kirkossa on samalla kotiseutupäivien jumalanpalvelus. Jumalanpalveluksessa saarnaa Kuopion hiippakunnan piispa Wille Riekkinen. Laitiset joutuivat siis luopumaan omasta papistaan. Tarkoitukseni on kuitenkin sopivan tilaisuuden tullen tiedustella, olisiko piispa Riekkisen suvussa Laitisia. Jumalanpalvelukseen tuo lisäjuhluvyyttä se, että kirkkoväen joukossa on melko varmasti myös tasavallan presidentti Martti Ahtisaari.

Sukujuhlan järjestelyt ovat vaatineet yhteydenottoja Leppävirran kuntaan. Kunnan puolelta olemme saaneet erittäin ystävällisen vastaanoton. Ystävällisyys näkyy myös käytännössä esimerkiksi kokouspaikkojen varauksissa ja vuokrissa. Lämmin kiitos Leppävirran kunnalle jo etukäteen.

Omasta puolestani toivon sukuseuran jäsenet tervetulleiksi Leppävirralle. Toivon, että kutsu sukujuhlaan tavoittaa mahdollisimman monta Laitista. Kutsu on tarkoitettu myös heille, jotka eivät ole vielä sukuseuran jäseniä. Siksi pyydänkin Teitä kaikkia välittämään kutsua eteenpäin.

Sitten aivan toiseen asiaan. Sukuseuran hallitus keskusteli edellisessä kokouksessaan sukuseuran vaakunan käytöstä. Meillä on jo pöytästandaari ja isännänviiri. Muitakin tuotteita, joita vaakuna koristaisi, on suunniteltu. Yksi sellainen olisi perhejuhlissa käytettäväksi sopiva lautasliina. Uusia ideoita otetaan mielellään vastaan. Myyntitoiminnan tuotolla sukuseura avustaa sukututkimusrahastonsa välityksellä sukututkimusten julkaisua.

Sukuseuran vaakunan käyttö on kuitenkin luvanvaraista. Niinpä, jos aiot valmistaa myytäväksi tuotteen, jossa käytät sukuseuran vaakunaa, pyydä vaakunan käyttöön lupa sukuseuran hallitukselta.

Hyvää kesää, tavataan Leppävirralla!

Pekka Laitinen

Suvut kohtaavat Leppävirralla 8. - 10.8.1997

Tervetuloa Laitisten sukutapaamiseen

Leppävirta on osallisena Varkauden talousalueella pidettävissä valtakunnallisissa kotiseutupäivissä 8. - 10.8.1997. Kotiseutupäivien järjestäminen monipuolisine ohjelmineen on mittava haaste Leppävirralle, Varkaudelle ja Joroisten kunnalle. Kotiseutupäivien aikana talousalueellamme liikkuu runsaasti vieraita ympäri Suomea, jotka ovat kiinnostuneita niin tämän talousalueen menneisyydestä kuin sen tulevaisuudesta. Vierailijat ovat keskimääräistä aktiivisempia historian ja suomalaisen kulttuurin harrastajia ja tutkijoita.

Valtakunnallisten kotiseutupäivien aikana vietetään Leppävirralla Sukuseurojen keskusliiton järjestämä sukutapahtuma. Sukutapaamisessa on esillä sukuseurojen omaa tuotantoa; sukukirjoja, tutkimusmenetelmiä ja uusinta tietoa ATK:n hyväksikäytöstä.

Tätä kirjoittaessani on ilo toivottaa ainakin LAITISTEN sukuseura tervetulleeksi Leppävirralle omaan sukutapahtumaansa. Laitisten suvulla on merkittävä vaikutus niin Leppävirran asuttamisessa, kuntamme elämänmenon kehittämisessä kuin maakuntamme monissa muissakin kunnissa. Sukuseurat, aktiiviset harrastajat, tekevät arvokasta työtä siirtäessään suomalaista kulttuuriperintöä sukupolvelta toiselle ja vaaliessaan sukujen sisäistä yhteyttä.

Erityisen ilahduttavaa on ollut havaita sukututkimuksen yhä voimallisempi viriäminen viimeisen kymmenen vuoden aikana. Sukututkimus ja kyläkirjojen tekeminen ovat esimerkkejä uudesta kansalaisaktiivisuudesta. Mittavien sukukirjojen taustalla on usein vapaaehtoinen vuosia puurtava ryhmä. Ohjausta he saavat esim. kansalaisopistossa tai alan kokeneemmilta konkareilta. Oman sukunsa kehitysvaiheiden tunteminen antaa identiteettiä niin tämän päivän nuorelle kuin pitkän elämäntyön suomalaisessa yhteiskunnassa tehneille. Erityisen tärkeää on saada nuoria mukaan sukututkimukseen ja sukujen yhteisiin harrastuksiin.

Laitisten sukukokous ja valtakunnallinen sukuseurojen tapaaminen Leppävirralla tarjoavat mahdollisuuden siirtää tietoa erityisesti nuorille.

Toivotan Laitisten suvun jäsenet lämpimästi tervetulleeksi Leppävirralle omaan kokoukseen ja osallistumaan sukujen tapaamiseen sekä nauttimaan valtakunnallisten kotiseutupäivien monipuolisesta ohjelmasta.

Sukuterveisin

Jussi Huttunen
kunnanjohtaja

K U T S U

Laitisten suvun jäsenet ja ystävät!
Olette kaikki tervetulleita sukujuhlaan
Leppävirralle 9.10.8.1997

Teillä on mahdollisuus osallistua Keski-Savossa järjestettäville 49. valtakunnallisille kotiseutupäiville. Kotiseutupäivien ohjelmasta enemmän lehden mukana seuraavasta ohjelmalehtisestä. Kotiseutupäivien tilaisuudet edellyttävät yleensä ennakoilmoittautumista. Ilmoittautumislomakkeet löytyvät käsiohjelmasta.

Sukukokouksen tilaisuudet

Lauantai 9.8.1997

- 15.00 - 17.00 Ilmoittautuminen, Kylpylähotelli Vesi-Leppiksen (Linnunlaulu) auditorion aulassa
ruokailu- ja risteilyliput
17.00 Sukukokous, Kylpylähotelli Vesi-Leppiksen auditorio
19.00 Päivällinen, Kylpylähotelli Vesi-Leppis
70 mk/henkilö, 35 mk/lapsi
21.00 - 23.00 Risteily S/S Leppävirralla Konnukselle ja takaisin
60 mk/henkilö, 20 mk/lapsi, alle 4-vuotiaat ilmaiseksi

Sunnuntai 10.8.1997

- 9.00 Sukututkimusnäyttelyn pystytys, Kivelän koulu
10.00 Jumalanpalvelus Leppävirran kirkossa
saarna: piispa *Wille Riekinen*
Leppävirran kirkkokuoro, johtaa dir.mus. *Kaarlo Hilander*
Karjalan sotilassoittokunta, johtaa *Juha Tiensuu*
oopperalaulaja *Jorma Hymminen*
paikalla myös presidentti *Martti Ahtisaari* ja rouva *Eeva Ahtisaari*
10.00 - 16.00 Sukututkimusnäyttely, Kivelän koulu
11.15 Seppeleenlasku sankarihaudalle
11.00 - 13.00 Ilmoittautuminen ja ruokaliput, Kivelän koulu
11.30 Lounas, Kivelän koulu (40 mk/henkilö)

13.00	Sukujuhla, Kivelän koulun sali	
	alkusoitto	
	tervehdyssanat	sukuseuran puheenjohtaja <i>Pekka Laitinen</i>
	pianon soittoa	<i>Elina Laitinen</i>
	juhlaesitelmä	fil.toht. <i>Olavi Hovi</i>
	laulua	Laitiset
	musiikkia	Leppävirran soitinrakentajat
	tervehdykset	Leppävirran kunta
	sukuseuratoiminnasta	<i>Jarmo Paikkala</i>
	hanurinsoittoa	<i>Heikki Laitinen</i>
	päätössanat	<i>Pekka Laitinen</i>
	Savolaisen laulu	

Ilmoittautuminen

Osallistumismaksu sukujuhlaan on 50 mk. Ennakkomaksua ei peritä, mutta ilmoittautumista pidetään sitovana ruokailujen ja risteilyn takia.

Lähetä ilmoittautumisesi mieluiten kirjeitse esim. alla olevalla lomakkeella 30.6.1997 mennessä sukuseuran sihteerille:

Elvi Laitinen

Kovalanmäentie 267

41500 Hankasalmi as.

Osallistun Laitisten sukukokoukseen

Nimi

Osoite

Puhelin

Osallistujia yhteensä henkilöä, lisäksi lapsia

Osallistumismaksu sukujuhlaan (ä 50 mk) kpl

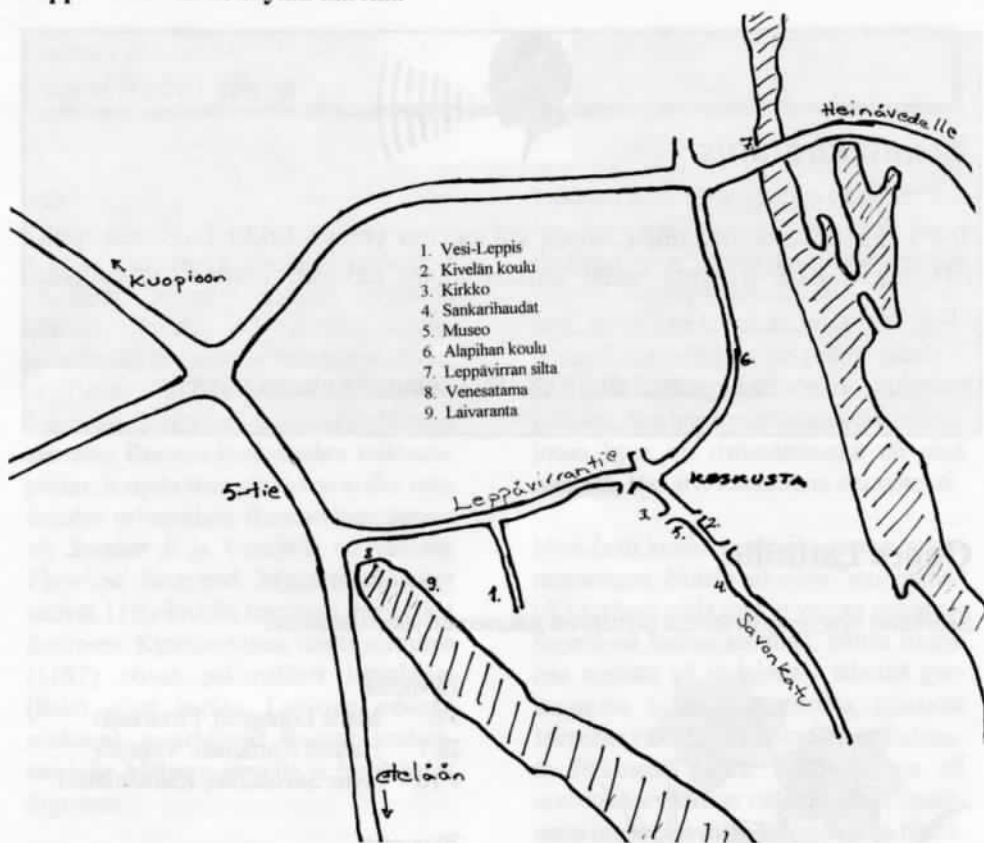
Lauantain päivällinen (ä 70 mk/lapset 35 mk) kpl, lapsia kpl

Risteily (60 mk/lapset 20 mk) kpl, lapsia kpl

Sukukokous (järjestelyjen takia) kpl

Sunnuntain lounas (40 mk/henkilö) kpl

Leppävirran kirkonkylän karttaa

Tiedustelut

Elvi Laitinen, p. 014 - 843 3533

Pekka Laitinen, p. 017 - 556 2978

Jouko Laitinen, p. 017 - 554 9788 (ilt.) ja 040 - 586 3056.

Majoittuminen

Sukukokoukseen tulevien majoittuminen hoidetaan Kotiseutupäivien majoitusvarausten puitteissa. Joten hotellimajoitus tulee tilata Kotiseutupäivien kansliasta 017-579 4688 ja 017-579 4644. Ks. tarkemmin mukana seuraava kotiseutupäivien käsiohjelma ja sen mukana seuraava ilmoittautumislomake.

Leppävirran majoituspalveluiden yhteystietoja:

- Majatalo Mustalammas, puh. 017- 545 229.
- Rantaman lomamökit, Pönkälähdentie 66, puh. 017 - 554 1269.
- Leppävirran retkeilymaja, Tuikkalantie 6, puh. 017-554 1383, fax 017-553 3410.
- Camping-alue: Paalimäki, Paukarlahti, puh. 017-554 4209.
- Konnustupa, Konnuksentie, puh. 017-554 2960.
- Soisalo, Savonkatu 41, puh. 017-554 1195.
- Veli Kauhaniemi, Riuttaniemi, puh. 017-554 0099.

Jos Leppävirralta ei löydy majoitusta, kannattaa kysyä Varkaudesta tai Kuopiosta.

Etsintäkuulutus

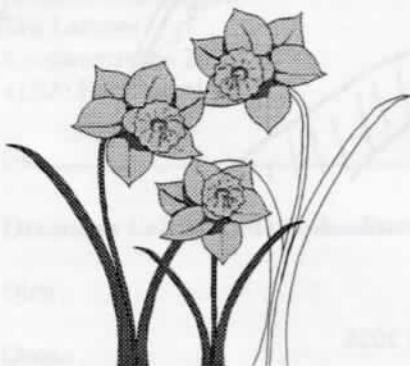

Jos tutkit tai olet tutkinut Laitisen sukua, ota yhteys Erkki Laitiseen, puh. (014) 630 015. Tai jos tiedät jonkun muun tutkivan Laitisia, ilmoittanet siitäkin.

Sukukokouksessa Leppävirralla 10.8.1997 sukututkimusten näyttely.

Onnea Laitisille!

Seuraavat syntymäpäivätiedot perustuvat sukuseuran jäsenluetteloon.

**Nämä tiedot on poistettu
tämä tiedostosta, koska ne
saattavat sisältää elossa
olevien henkilötietoja.**

1197

800 vuoden takaa ei ole käytettävissä juurikaan Suomea koskevia kirjallisia lähteitä. Suomi, jolla tuohon aikaan tarkoitettiin itse asiassa vain pientä aluetta Turun seudulla (siitä kasvoi sitten Varsinais-Suomi) oli joutunut jo hieman aiemmin Ruotsin kuninkaiden vaikutuspiiriin. Karjala taas oli Novgorodin ruhtinaiden valtakunnassa. Ruotsin kuninkaana oli *Sverker II* ja Venäjällä oli vallassa *Vsevolod Suurpesä*. Myös tanskalaiset tekivät 1190-luvulla runsaasti meriretkiä Suomeen. Kymmenkunta vuotta aiemmin (1187) olivat pakanalliset karjalaiset (liekö ollut ketään Laitisten esi-isää mukana) purjehtineet Ruotsin keskuseudulle Mälaren-järvelle ja hävittäneet Sigtunan.

Laitisten suku ei ollut vielä syntynyt, mutta suvun kantaisän esivanhemmat asuivat ilmeisesti Karjalan kannaksella tai Saimaan eteläisillä rannoilla.

1297

Turun kaupunki oli perustettu muutama vuosi aiemmin. Rakenteilla olivat myös Hämeen ja Viipurin linnat. *Petrus Dacus de Finlandia* opiskeli logiikkaa Århusin yliopistossa. Hän on ensimmäinen nimeltä tunnettu suomalainen, jonka tiedetään lähteneen Euroopan yliopistoihin. Useimmiten opintie vei noihin aikoihin Pariisin yliopistoon, josta ensimmäiset maininnat suomalaisista ovat vuodelta 1313, jolloin yliopiston kirjoissa oli kolme turkulaista kanunkia - jo maistereiksi mainittuina. Yhteyksiä Pariisin yliopistoon on Suomesta ollut jo 1200-luvulla, koskapa täältä on löytynyt Ranskasta peräisin olleita kanonisia tekstejä.

Laitisten suku oli jo syntynyt ensimmäisten itäsuomalaisten sukujen joukossa - ilmeisesti pian 1200-luvun puolenvälin jälkeen. Suvun kantaisä **Laiti** oli ilmeisesti jo kuollut ja sukukuntaa johti joko hänen iäkäs poikansa tai pojanpoikansa. Kantaisä Laitilla oli ollut vain yksi nimi, päänimi. Sen hän lienee saanut kasteessa, joten kyse oli ristimänimestä eli siitä nimestä, jota nyt kutsumme etunimeksi.

Nimi *Laiti* kuului keskiaikaiseen nimivariantoomme. Noihin aikoihin "etuniminen" oli käytössä vielä jonkin verran pakanallisperäisiä suomalaisnimiä, mutta suurin osa nimistä oli jo lainaa - lähinnä germaanista: toisaalta Ruotsista, toisaalta Itämeren välityksellä Saksasta ja Baltiasta levinneitä nimiä. Itä-Suomessa oli ortodoksisen kirkon vaikutuksesta omaksuttu myös slaavilais-ortodoksia nimiä. Laitisen kirkon parissa kristillisperäinen etunimistö alkoi yleistyä 1300-luvulla, mutta vasta uskonpuhdistuksen myötä vanha germaanisperäinen nimikerrostuma alkoi nopeasti väistyä kristillisen statuksen saaneiden nimien (raamatulliset ja pyhimysnimet) tieltä.

Nimi *Laiti* kuului germaanisperäiseen nimistöön eli suvun kantaisä **Laiti** oli kaiketi asunut läntisen kirkon eli ilmeisesti Vuoksen yläjuoksulla Jääsken seudulla tai eteläisellä Saimaalla. Tosin tuon alueenhan Novgorodin suuriruhtinas *Juri* vasta Pähkinänsaaren rauhassa 1323 luovutti "ystävyyden merkiksi" kuningas *Maunulle*. Luovuttaminen lienee kuitenkin merkinnyt vain sitä, että Novgorod tunnusti alueen tosiasiallisesti siirtyneen jo aiemmin Ruotsin valtakuntaan.

Nimen *Laiti* käytöstä on merkkejä muualtakin Suomesta, mistä kertovat monet asutusnimet eteläisestä ja läntisestä Suo-

mesta. *Laiti* oli siis lainanimi. Nimen germaanisia asuja olivat *Laiha*, *Laitu*, *Lethu*, *Ledi* ja *Leda*. Ruotsiin nimi oli lainautunut muodoissa *Ledhe* ja *Lete*. Kun nimi tunnettiin Suomessa ainakin muodossa *Laiti*, voi ajatella, että suomalaiset olisivat omaksuneet nimen hansakaupan välityksellä saksalaiselta taholta.

1397

Suomalaisia opiskeli myös toisessa kuulussa eurooppalaisessa opinahjossa, Prahan yliopistossa. Merkittäväksi vuoden tekee kuitenkin se, että tuona vuonna pohjoismaiset valtakunnat Tanska, Norja ja Ruotsi saivat yhteisen hallitsijan. Nimittäin *Eerik Pommerilainen* kruunattiin suuren pohjoismaisen herrainkokouksen aikana 17.6.1397 Kalmarissa maiden kuninkaaksi. Näin vahvistettiin jo edellisessä kesänä valtioiden kesken syntynyt personaaliunioni.

Kruunauksesta laadittiin 13.7.1397 pergamenttikirje, jossa Pohjoismaiden johtavat miehet eli piispat, ritarit ja muut koolla olleet ylimykset vahvistivat valtakuntien sitoutumisen kuninkaan alaisuuteen hänen eliniäkseen ja luovuttamaan Eerikin kuoltua vallan hänen haluamalleen seuraajalle. Muodollisesti Tanskaa ja Ruotsia ei muutettu perintövaltakunniksi, mutta tarkoitus oli pysyttää Pohjolan valtioliitto kuninkaan kuoltuakin. Aiemminhan Ruotsin kuningas oli valittu vaaleilla.

Samaan aikaan laadittiin toinenkin kirje eli ns. Unionikirje, joka siis oli Kalmarin unionin peruskirja. Kalmarin unioni pystyi pysyessä aina vuoteen 1521 asti. Mainittakoon, että Kalmarissa ei ollut läsnä yhtään suomalaista, vaikka aikaisemmissa unionia valmistelemissä kokouksissa heitäkin oli muutama ollut läsnä.

Laitisista ei vielääkään löydy ensimmäistäkään kirjallista mainintaa, koska Itä-

Suomea koskevia asiakirjoja ei oikeastaan vielä ollut. Suku asui edelleen varsin suppealla alueella joko mahdollisesti Vuoksen rannalla tai eteläisen Saimaan alueella. Voi olla, että Laitisia asui jo molemmissakin paikoissa. Eteläisempi asuinpaikka olisi ollut Vuoksen rantamalla Jääskessä Enson seutuvilla (Ensosta itään oli sitemminkin Laitila-nimen kylä). Pohjoisempi asuinseutu olisi kuullut Savilahden kirkkopitäjään, josta sitemmin kehittyi Savo-niminen maakunta. Savilahden Laitisten varhaisin asuinpaikka lienee ollut nykyisen Ristii-
nan ja Mikkelin maalaiskunnan rajoilla nykyisin olevan Laitialan kylän seutuvilla.

1497

Viisisataa vuotta sitten päättyi yksi monista Ruotsin ja Venäjän välisistä sodista, ns. Vanha viha. Tuon sodan tunnetuimpia tapauksia oli ns. Viipurin pamaus. Rauha solmittiin Novgorodissa 3.3.1497 ja Ruotsi-Suomi oli saanut tällä kertaa torjuntavoiton.

Samaan aikaan valtakunnan sisäinen tilanne oli sekava. Ruotsi-Suomea hallitsi valtionhoitajana *Sten Sture*, jota oltiin kampeamassa vallasta. Sisällissota vältettiin sopimalla aselevosta ja kutsumalla valtakunnan kokous Olavin päiväksi. Mutta jo 13.3.1497 Tanskan kuningas *Hannu* julisti sodan Sturelle. Kahinointia kesti syyskuun lopulle saakka, kunnes *Sten Sture* tunnusti Hannun myös Ruotsin hallitsijaksi. Vastikkeeksi *Sten Sture* sai paitsi kuninkaan hovimestarin aseman myös koko Suomen läänikseen.

Savon ja Karjalan Laitisista ei löydy edelleenkään yhtään mainintaa asiakirjoista. Sen sijaan 1400-luvun asiakirjoissa näkyy läntisiä *Laiti*-nimiä, joissa Laitielementti on kertomassa paikan muinaisen isännän ristimänimestä. Vakka-Suomen Laitilan pitäjän nimi esiintyy 1420 (Letala). Paimiossa kirjattiin 1411 Olaff Laiti ja Turussa 1436 Nisse Laydinen,

joka lieene ollut kotoisin Vehmaan Laitisista. - Savossa Laitisten asuma-alue oli laajentunut Ristiinan seudulta luoteeseen kohti nykyistä Kangasniemeä ja ilmeisesti myös Juvan ja Rantasalmen seuduille.

1597

Taas sata vuotta myöhemmin oli päättymässä eräs sota, Nuijasota. Nuijasodassa oli kyse rahvaan kapinasta maan käskynhaltijaa *Klaus Flemingiä* vastaan. Useimmiten Nuijasota mielletään vain pohjalaisten kansannousuna, mutta sen juuret löytyvät Rautalammin erämaapitäjän talonpoikain kapinasta uplantilaista ratsuväkilippuetta vastaan. Nämä sotajoukot olivat nimittäin jouluna 1592 suorittaneet taloissa raskaalla kädellä pakolla väkeen ottoja. Varsinaisesti Nuijasota alkoi 25.11.1596. Heti vuoden alussa 7.1.1597 myös Suur-Savon nuijajoukko kokoontui leiriinsä ja sulki tieyhteydet Länsi-Suomeen. 23.1. Nuijamiesten ja kruunun väen välillä käytiin taisteluita mm. Rantasalmen Putkilahdella, Juvan Härkälässä ja Koikkalassa. Mikkelin eli Suur-Savon pappilan luona savolaiset nuijamiehet kärsivät kirvelevän tappion - koko miesjoukko surmattiin. Sen jälkeen alkoi kylien ryöstö. Koko nuijasota päättyi 24.2. nuijamiesten tappioon.

Ensimmäiset maininnat Laitisista olivat ilmaantuneet aikakirjoihin heti 1541, kun alettiin laatia säännöllisiä vuotuisia verokirjoja. Voi olla, että kunnia ensimmäisestä maininnasta kuuluu Pellosniemen pitäjän (keskus nykyisen Ristiinan seudulla) Pellosniemen eli toisen neljänneksen kunnan neljänneksuntamiehelle **Hannu Laitiselle**, joka oli nimismies *Martti Kirjurin* apuna veronkeruussa oman neljänneksuntansa alueella. Tehtävä oli huomattava sillä koko Savossa oli vain 20 neljänneksuntaa.

Laitiset olivat vuoteen 1597 mennessä levittäytyneet lähes kaikkialle Savoan, Kainuuseen, osin Pohjanmaalle ja Sata-

kunnan pohjoisosiin.

Leppävirran Kotalahden Poikalan isännäksi nousi isännäksi **Paavo** (Pekan poika) **Laitinen**. Hän on sukutilan kunniakirjassa ensimmäisenä mainittu isäntä. Tila oli kuitenkin jo silloin ainakin neljättä polvea suvun hallussa. Ja Laitisten isännöys on siellä jatkunut meidän päivimme saakka.

1697

1600-luvun loppuun eli vuosiin 1695 - 97 sattuivat suuret kuolonvuodet. Jo 1680-luvulla koettiin Suomessa ankaria kato-vuosia. Vuoden 1690 hyvä sato olikin sitten vuosisadan viimeinen. Puolimiljoonaisesta kansasta menehtyi nälkään ja tauteihin joka neljäs tai viides, ja maan väkiluku väheni pitkälti yli 100 000:lla. Savossa ja Karjalassa väestö väheni jopa yli 30:llä prosentilla. Pahin tilanne oli keväällä 1697, jolloin kulkutaudit riehui-vat. Monien oli pakko lähteä kiertämään maata ja kerjäämään. Rahvaanvalituksessa vuodelta 1697 Pien-Savon keskisen ja alisen kihlakunnan talonpojat esittivät hätähuutonsa esivallalle: "Pien-Savon kihlakunnassa rahvas valittaa suuresti kahdesta katovuodesta ja sen takia kaikkein alamaisimmin rukouksin kääntyy Kuninkaallisen Majesteetin korkean kuninkaallisen valtaistuimen puoleen saadakseen armahduksen verorästeistään. - - - koska lähes lukematon määrä miehiä on mainittuina vuosina kuollut, eivät sen takia ole ainoastaan monet jättäneet tilaansa autioiksi vaan myös sotaväki on heikentynyt." - Kuolonvuosia seurasi autioituneiden tilojen uudelleen asuttaminen ja muuttopaineiden lisääntyminen Käkisalmen Karjalaan - siis Laatokan suuntaan ja Pohjois-Karjalaan.

Kuolonvuosiin sattui (nykyisen Varkau-den) Pussilantaipaleen Laitisten sukuhaaran syntymä, kun **Pekka Laitinen** asettui sinne asumaan. Laitisen jälkeläistöstä tuli Leppävirran seudulla varsin laaja. Näinä

vaikeina vuosina syntyivät myös kahden iisal-melais-varpaisjärveläisen sukuhaaran esi-isät **Lauri** ja **Samuel Laitinen**. Laurista sikisi ns. Sutelan - Jumisten sukuhaara. Eräs hänen jälkeläisistään mainitaan vuoden 1897 kohdalla.

1797

Vuosi ei ollut Suomen historian kannalta vilkkaimpia. *Kustaa III:n* sodat olivat takana ja merkittävään Suomen sotaan-kin oli aikaa vielä toistakymmentä vuotta. Ehkä historian kannalta kuvaavaa olikin, että sotien sijasta voidaan kirjata tapahtuma talouden alalta. Aktiivisesti hoidetusta taloudesta oli tuleva seuraavien vuosisatojen "megatrendi". Tuona vuonna nimittäin perustettiin Turussa Suomen Huoneenhallituksen seura (sittempi Suomen Talousseura), joka oli ensimmäinen varsinainen taloudellinen yhdistys maassamme. Suomen Talousseuralla oli pian alkavalla vuosisadalla merkittävä aloite- ja myötävaikutus mm. pankkitoiminnan, maatalousopetuksen ja terveydenhuollon alalla.

1797 kahvinjuonti tuli taas sallituksi kolmen vuoden kieltolain jälkeen. Tosin ilo jäi lyhytaikaiseksi, sillä uusi nautintakielto oli taas voimassa 1799 - 1802.

Laitisen suvun jäsenet jatkoivat edelleen liki sataprosenttisesti työtään maatalouden parissa. Sotilaina ja käsityöläisinä Laitisia oli jonkin verran, mutta näiden toimien ohella he harjoittivat maataloutta. Viipurissa, Sortavalassa ja Oulussa Laitisia oli asunut vain satunnaisesti. 1782 perustettiin Savoon ensimmäinen kaupunki, Kuopio. Kohta kaupungin perustamisen jälkeen myös Laitisia asetui sinne asumaan. 200 vuotta sitten nämä Laitiset Kuopion kaupungissa olivat työmiehiä, renkejä ja piikoja. Pian Laitisia oli myös kyyditsijoina, kalastajina ja käsityöläisammateissa (mm. lasimestarina).

1897

1890-luvun poliittisesti johtavia ajatuksia oli kansallinen herääminen ja taiteen alalla kansallisromantiikka karelianismeineen.

Vuoden 1897 valtiopäivillä Lauri Laitinen yhdessä muutamien muiden valtiopäivämiesten kanssa anoi valtionapua kunnille kansakoulujen rakentamiseksi, mustalaisten saattamiseksi hallituksen toimesta oppi- ja työvelvollisiksi sekä työhuoneiden ja kasvatuslaitosten perustamista heitä varten, edullisten maanviljelyslainain toimittamista valtion lainarahastoista pienviljelijöille, lukkari-urkurien palkkain uudelleen järjestämistä, irtolais- ja loisväestön tilan parantamista, vaalioikeuden laventamista talonpoikaissäätöyn, toimenpiteitä eläkekassojen perustamiseksi irtolaisrahvasta varten, kunnallisia viljelyslainoja ym. Tämä ahkera nilsiäläinen valtiopäivämies **Lauri Vilho Laitinen** oli syntynyt 1858 ja edusti talonpoikaissäädystä Pielaveden tuomiokuntaa.

Toinen suvun kannalta merkittävä tapahtuma oli se, että suonenjokista syntyperää oleva **Taavetti Laitinen** aloitti lääkärin vastaanottonsa Helsingissä.

1997

Suomessa asuu 12715 Laitista, joista 35 on tosin muiden maiden kansalaisia. Muissa maissa Suomen kansalaisina Laitisia on 590. Laitaisia Suomessa on 89 ja ulkomailla 6.

Laitisten suku ja sukuseura tapaavat sukukokouksessa 9. - 10.8. Leppävirralla.

Eino Laitinen (Forssa):

Vielä kerran Valkiakivistä

Kirjoittelumme Jarmo Paikkalan kanssa tässä lehdessä (numeroissa 10 2/1993, 14 2/1995 ja 15 1-2/1996) Leppävirran Kotalahdessa olevasta muinaisesta **Valkiakivi**-nimisestä raja- ja uhrikivistä on kehittynyt suoranaiseksi väittelyksi. Ainoat todelliset ja olennaiset tiedot tästä kivistä ja sen sijainnista ovat ne, mitä todistajaksi tuotu "ikivanha" *Paavali Itkonen* kertoi Leppävirran talvikäräjillä v. 1644. Hän kertoi isänsä ja isoisänsä usein kertoneen, että heidän rajanaan oli tasainen maakivi, jolla on vannottu ja jolle on laskettu kaikenlaisia ruokauhreja. Rajasta ja rajakivistä sopiminen näyttää siis tapahtuneen 1550-luvun tienoilla, ja siitä sopimassa lienevät olleet pohjoispuolella vasta Kotalahteen tullut (1546) *Lauri Laurin* poika *Itkonen* ja eteläpuolella vanha kotalahtelainen suurmaanomistaja **Paavo** Paavon poika **Kärsä-Laitinen**.

Kärsä-Laitisella oli paljon maita ja kalavesiäkin niin paljon (mm. koko Sorsaveden pohjoisosa saarineen, noin 50 saarta), ettei hän tarvinnut Kotajärveä, joka sai jäädä rantoineen Itkoselle. Itkosen maaluettelossahan mainitaan yhtenä "tiluskappaleena" suurpiirteisesti Kotajärvi ja asuinpaikkanakin tarkemmin määrittelemättä Kotalahti, Kotajärvi.

Tässä on syytä huomata sekin, että Kotajärven eteläpää, siis Kukkaropuron pohjoispuoli, mainitaan *Olli Leskisen* arviokunnan, nro L 1 maaluettelossa viimeisenä, joten tämäkin saattoi kuulua Itkosten maihin silloin, kun rajakivistä sovittiin Laitisten ja Itkosten kesken.

Kun etsitty kivi on jo aikoja sitten löytynyt, eikä todellista vaihtoehtoa ole esitettykään, on jo korkea aika lopettaa tämä toisarvoisilla, epävarmoilla ja epäolennai-

silla tiedoilla saivartelu. Minä ainakin lopetan.

Liitän kuitenkin vielä peruskarttaa apuna käyttäen piirtämäni kartan tämän kiven sijainnista ympäristöineen. Sieltä se kivi löytyy kartan osoittamasta paikasta. Niin että sopii mennä katsomaan, jos se kiinnostaa. Paljastimme sen vävyini Ilkka Niinikankaan kanssa sammaleen ja varvikon alta helluntaina 1995, mutta lähtiesämme korjasimme jälkemme kääntämällä sammaleet takaisin suojaksi kiven päälle.

Kotaniemen (Kotaniemen pohjoispään Kukkaropuro rajaa myöten) oli Virranmäennän **Paavo** Ollin poika **Laitinen** ostanut v. 1556 ja *Antti Räsänen* oli ottanut sen autiona hallintaansa v. 1633. Sama maa-alue (Kotamäen Nenä) mainitaan **Paavo** Ollin pojan arviokunnan nro 1684 maaluettelossa Savonlinnan päällikön *Kustaa Fincken* hallintoaikana (1547 - 1562) saaduksi.

Isonsalon omisti vuoden 1644 käräjien aikana Poikalan silloinen isäntä **Juho** Pekan poika **Laitinen**, mutta v. 1664, siis 20 vuotta myöhemmin, se esiintyy saman arviokunnan, nro 1684, maaluettelossa kuin Kotaniemikin. Tässä 12 maakappaletta käsittävissä luettelossa mainitaan viimeisenä Isosalo Kukkaropuroa myöten ja Kotajärven jokea myöten sekä **Vuorikivi**, joka tarkoittanee alueen etelärajalla tilan nro 11 rajalla olevaa suurta lohokarekiveä. Alueen pohjoisrajaa ei mainita, mutta siellähän se rajoittuu **Paavo** Ollin pojan jo ennestään omistamaan Kotaniemeen. Tämän vuodesta 1556 voimassa olleen rajan, jota tuskin oli maastossa mitenkään merkitty, oli Antti Räsänen vahingossa ylittänyt. Rajan ylitys tapahtui ehkä Kukkaropuron

keskivaiheilla, missä nykyisin on peltoa ja niillä tienoin saattoi purossa olla useampia latvahearoja, joista Valkiakiveä etsineet selvitysmiehet kertoivat.

Isossajaossa käsiteltiin Kotaniemi ja Isosalo omana jakokuntanaan, ja niistä tehtiin tila nro 29. Tilan omistajasta ei

tämän kirjoittajalla ole tietoa. Omana jakokuntanaan se käsiteltiin sen vuoksi, ettei sillä ollut yhteisiä alueita eikä ollut muutakaan tarvetta sen liittämiseksi muihin jakokuntiin.

Valkiakiven sijainti ympäristöineen

Kotalahden seudun karttaa

*Tämän lehden numerossa 14 (2/1995) luvattiin, että Heinjoen Kääntymän Laitisten sukutaulusto jatkuu. Nyt tämä lupaus on täyttyvässä - vaikkakin hie-
man puutteellisena.*

Taulu 28 - 25

Aatami (Aatamin poika) **Laitinen** (Lait-
tin), s. 18.3.1784 Heinjoen Kääntymässä
ja k. 23.12.1846 Viipurin pitäjässä.
Muutti ensi kertaa avioiduttuaan (30.11.
1804) Viipurin mlk:n Ihantalan Lotto-
seen. Ensimmäinen puoliso 29.5.1804
alkaen ihantalalainen *Anna* (Mooseksen
tytär) *Lottonen*, s. 1787 ja k. 10.4.1818.
- Toinen puoliso 13.12.1818 alkaen
Näätälän kylän talollisen tytär *Hedvig*
(Vännin tytär, Svensdr) *Väisänen*, s.
1792 ja k. 14.5.1848 Viipurin mlk:n
Näätälässä.

Lapsia ensimmäisestä aviosta:

1. **Kaarina** (Cathar.), s. 3.12.1809
Viipurin mlk:ssa.
2. ?**Aatami**. Taulu 32.

Lapsia toisesta aviosta (syntyneet Viipu-
rin mlk:ssa):

3. **Vänni** (Sven) 5.10.1819.
4. **Pekka** (Peter) 15.1.1823.
5. **Helena** 15.1.1823.
6. **Antti** 13.6.1824. Taulu 33?
7. **Matti** 14.5.1826.
8. **Elias** 9.8.1828. Taulu 35.
9. **Eeva** 22.11.1831.
10. **Valpuri** 19.12.1832.

Taulu H29 - H25

Tuomas (Aatamin poika) **Laitinen**
(Laittin), s. 25.7.1786 Muolaan/Heinjoen
Kääntymässä. Puoliso: *Eeva* (Tuomaan-
tytär) *Iivonen*. Muuttivat pian avioiduttu-
aan Viipurin mlk:aan, jossa olivat torppa-

reita.

Lapsia (syntyneet Viipurin mlk:ssa):

1. **Juhana** 10.10.1813.
2. **Antti** 20.11.1815. Muutti 1836
Pietariin, jossa ei kuitenkaan ilmei-
sesti enää 1840-luvulla asunut.
3. lapsi 7.1.1818.
4. **Tuomas**, s. 26.12.1818 ja k. 16.10.
1880 Pietarissa. Oli muuttanut 1836
Antti-veljensä kanssa Pietariin, mis-
sä toimi kirjansitojana. Puoliso vuo-
desta 1864 alkaen *Anna* (Samuelin
tytär) *Kirjavainen*, s. 5.9.1813 Ilo-
mantsissa ja k. 15.1.1894 Pietarissa.
5. **Mikko** 1.12.1821. Muutti Viipurin
Kuokkalasta 19.3.1840 Pietariin,
missä toimi jonkin aikaa suutarin
toissa. Myöhemmät vaiheet tunte-
mattomia.
6. **Aatami** 31.3.1825. Muutti Viipurin
Kuokkalan kylästä Mikko-veljensä
kanssa 19.3.1840 Pietariin. Asui
välillä muualla, mutta palasi Pietariin
1844. Myöhemmät vaiheet tunte-
mattomat.
7. **Eeva** 23.12.1827.
8. **Joonas** 23.12.1827.
9. **Elias** 4.10.1829.

Taulu 32 - 31??

Aatami (Aatamin poika) **Laitinen**.
Puoliso: *Eeva* (Pekan tytär) *Iivonen*.
Asuivat Viipurin mlk:ssa.

Lapsia (syntyneet Viipurin mlk:ssa):

1. **Tuomas** 17.1.1840.
2. **Joonas** 8.12.1841.
3. **Aatami**, s. 4.2.1844 ja k. pienenä.
4. **Aatami** 21.8.1845.
5. **Juhana** (Johannes) 18.2.1849.

Taulu 33 - 32?

Antti Laitinen.

Lapsia:

1. **Elias** 18.12.1860. Taulu 34.

Taulu 34 - 33

Elias (Antin poika) **Laitinen**, s. 18.12.1860 Viipurissa. Puoliso 8.11.1885 alkaen *Katri Pitkä*, s. 9.6.1864. Vanhemmat: *Tuomas* (Nuutin poika) *Pitkä* (s. 11.5.1815 Antreassa ja k. 12.7.1892 Heinjoella) ja *Maria* (Juhanan tytär) *Taponen*, s. 7.8.1837 ja k. 14.3.1899. - Elias muutti perheineen 1893 Viipurista Heinjoen Kääntymä nro 2:een kotivävyksi Juhana (Juhanan poika) *Taposen* tilalle. Vielä samana vuonna perhe kuitenkin siirtyi torppareiksi Vamppalan kylään. Läksiainten joukkoon perhe siirrettiin 1898.

Lapsia:

1. **Tuomas** 28.6.1886.
2. **Elias**, s. 25.7.1888 ja k. 27.9.1890.
3. **Antti** 24.4.1891.
4. **Helena** 29.1.1894.
5. **Elias**, s. 12.7.1896 ja k. 28.10.1900.
6. **Joonas** 17.2.1899.

Taulu 35 - 31

Elias (Aatamin poika) **Laitinen**, s. 9.8.1828 Viipurin mlk:n Näätalässä ja k. siellä talollisena 10.5.1878. Mainitaan myös pitäjänsepäksi. Puoliso 15.6.1856 alkaen *Helena* (Joonaan tytär) *Ellonen* (s. 4.12.1835 ja k. 11.8.1887) Nikoskelan kylästä. Helenan toinen puoliso oli 4.3.1883 alkaen *Juhana Hämäläinen* (s. 15.2.1852 ja k. 25.10.1893; tullut Viipurin mlk:aan Haukivuorelta), jonka toinen puoliso oli 25.11.1888 alkaen *Eeva* (Antin tytär) *Pentikäinen*, s. 1.2.1864 Joutsenossa.

Lapsia:

1. **Jonas** 18.2.1864. Taulu 36.

Taulu 36 - 35

Jonas (Eliaan poika) **Laitinen**, s. 18.2.1864 Viipurin mlk:n Näätalässä ja k. 22.8.1923 Viipurin mlk:ssa. Talollinen ja liikemies. Puoliso 11.11.1883 alkaen *Elisabeth* (Niklaksen tytär), s. *Loikkanen*, s. 31.1.1866 ja k. 15.11.1915. Muuttivat 10.12.1909 Viipurin kaupunkiin, mistä Jonas palasi mlk:n puolelle 1919.

Lapsia:

1. **Jonas** 2.10.1884. Taulu 37.

Taulu 37 - 36

Jonas Laitinen, s. 2.10.1884 Viipurin mlk:n Näätalässä ja k. Viipurin kaupungissa 13.8.1938. Liikkeenharjoittaja, työnjohtaja. Puoliso 8.12.1904 alkaen *Hilja Johanna*, os. *Rosvall*, s. 5.11.1883 Loimaalla. Muuttivat 1910 Säkkijärvelle. Asuivat sittemmin myös Taipalsaarella, Viipurissa ja Värtsilässä.

Seuraavassa numerossa, mm.

- Sukukokouskuulumiset
- Lähetyssaarnaaja Lauri Laitisen matkasta Siperiasta Suomeen.
- Sukututkimusta ja historiaa Internetissä

Eino Laitinen (Forssa) - Jarmo Paikkala:

Savonlinnan läänin hopeaveroluettelossa vuodelta 1571 mainitut Laitiset

Pohjoismainen seitsenvuotinen sota Ruotsi-Suomen ja Tanska-Norjan välillä päättyi Ruotsille tappiollisesti syksyllä Stettinissä solmittuun rauhaan. Rauhansopimuksessa Ruotsi sitoutui lunastamaan Älvsborgin linnoituksen takaisin Tanskalta 150 000 taalarin summasta, joka vastasi lähes kaksinkertaista Suomen vuotuista verotuottoa. Ruotsin valtakunnan säädyn joutuivat 24.1.1571 suostumaan Älvsborgin lunnaiden rahamäärän kokoamiseksi kantamaan koko valtakunnasta ylimääräisen veron. Tätä veroa kutsutaan yleensä hopeaveroksi. Muiden muassa kaikkien tilallisten tuli maksaa veroa kymmenesosa kaikesta irtaimen omaisuutensa arvosta. Suostuntapäätöksen yhteydessä valtiopäivät hyväksyivät myös luettelon veroparselfiden arvoista.

Kun verotus toteutettiin tarkasti, laadittiin kunkin talonpojan omaisuudesta yksityiskohtainen luettelo. Siksi lähde antaa hyvän katsauksen niin talollisten määrästä kuin heidän omaisuudestaan. Tästä syystä historian- ja sukututkijat arvostavat tätä lähdettä erityisen paljon.

Savonlinnan läänissä hopeaverot kerättiin pääosin ilmeisesti toukokuussa 1571. Veronkannon hoitivat Savon kolme kihlakunnanvoutia. Savossa oli nimittäin kolme vouti- eli kihlakuntaa, jotka muodostuivat seuraavista kuudesta nimismies- eli hallintopitäjästä: Sääminki, Partala (eli Juva), Vesulahti (Mikkeli), Pelloksiemi (Ristiina), Rantasalmi ja Tavinsalmi (Kuopio). Kukin hallintopitäjä jakautui neljään neljänneeseen, paitsi Tavinsalmi vain kahteen. Neljännekset jakautuivat kymmeneksiin, ja kylät ilmaantuivat veroasiakirjoihin vasta 1600-luvun puolella.

Savon hopeaveroluetteloon on merkitty 3 849 henkilöä, joille tämä apuvero määrätin maksettavaksi. Se on kattavampi luettelo verovelvollisista kuin saman vuoden maakirja (3 112 verotalonpoikaa). Hopeaveroa Savosta kannettiin yhteensä 15 662 markkaa eli keskimäärin 4 markkaa per talollinen.

Hopeavero oli ylimääräinen vero, mutta ei ainoa sellainen. Samaan aikaan kannettiin myös ns. härkäveroa, jonka suorittamiseksi 15 tilallista maksoi yhdessä yhden härän. Maa- ja papinverojen lisäksi oli myös joitakin pienempiä apuveroja. Kun sato-kaan 1571 ei ollut kovin hyvä, Savon papit jättivät kantamatta suuren osan papinveronosuudestaan "tilallisten suuren kurjuuden ja köyhyyden vuoksi".

Koska hopeaveroluettelot ovat poikkeuksellisen arvokas veroasiakirja, on ne toimitettu painoasuun maakunnittain. Toimitustyö on kestänyt vuosikymmeniä. Viimeisenä ilmestyivät viime vuonna Savon hopeaverot Suomen Historiallisen Seuran kirjasarjassa Suomen historian lähteitä V:8. Matti Vallan toimittama luettelo perustuu niihin tilikirjoihin, jotka voudit toimittivat tarkastettavaksi Tukholmaan. Sieltä ne Haminan rauhansopimuksen perusteella 1810 palautettiin Suomeen.

Rantasalmen ja Tavinsalmen luettelot laatinut kirjuri ei merkinnyt luetteloon lainkaan kannettua veroa ja omaisuudenkin arvon hän laski selvästi todellista alhaisemmaksi. Sen vuoksi toinen kirjuri on laatinut erillisen luettelon, jossa on sekä omaisuuden ja että verojen arvo. Tässä artikkelissa on Laitisten tiedot yhdistetty näistä kahdesta luettelosta. Edellä mainittu lähdekirja on laadittu Kansallisarkistossa (entinen

Valtionarkisto) ammattitutkijan työnä. Viime vuonna samasta lähteestä ilmestyi myös toinen julkaisu. Kuopiolaiset sukututkijat Marjatta Leinonen, Pekka Jalkanen ja Toivo Pietikäinen ehtivät saada oman monisteensa julkisuuteen muutamaa kuukautta ennen asiakirjan "virallista versiota". Heidän tulkintansa perustuvat asiakirjojen mikrofilmauksiin, joten monin paikoin julkaisujen välillä on tulkintaeroja.

Hopeaveroluettelon yleisimmät suvut olivat Toiva(i)nen - Toivonen (42 kpl), Partanen - Rautaparta(nen), Kauppinen, Hirvonen, Leinonen, Kuosmanen, Kekkonen, Leskinen, Heinonen, Ikonen, Marttinen, Heikkinen, Karjalainen, Kolehmainen, Viljakainen, Asikainen, Hämläinen, Kiljunen, Lappalainen, Hyvönen, Hyytiäinen, Laiti(ai)nen - Karsälaitinen (22 kpl), Kietäväinen, Halonen, Korhonen, Pulkkinen, Sallinen ja Turunen. Eli Laitiset ovat jaettulla 20. sijalla. - Sukunimiä luettelossa on kaikkiaan noin 720 - 730. Tarkkaa määrää ei voida sanoa, koska osa nimistä voidaan tulkita liikanimiksi ja osin luettelo sisältää saman sukunimen eri nimimuunnoksia ja erilaisia kirjoitusasuja.

Molempiin lähdejulkaisuihin etunimet on jätetty asiakirjan mukaiseen muotoon. Kuopiolaisten julkaisussa on sukunimet yritetty normalisoida, Matti Vallan julkaisussa sukunimet on normalisoidettu vain erilliseen hakemistoon.

Seuraavassa luettelossa on mainittu Laitiset ja Laitiaiset tietoisesti Matti Vallan toimittaman julkaisun mukaisesti. Nimet on normalisoidettu, mutta suluihin on asiakirja-asu.

Juvan pitäjän Joroisten neljänneksen neljäs eli Syväsilän kymmenes:

Matti Laitinen (Madz Lajttin). Omaisuus: 5 mk:n arvosta kuparia, hevonen (10 mk), lehmä ja 3 lammasta; yhteisarvoltaan

25 mk, 5 äyriä. Veroa 2 markkaa, 4 äyriä¹ ja 12 penninkiä. - Matti Laitisen naapurustossa asui Toivakaisia, Kaiposia, Kettusia, Väyrysiä ja Pasasia. Matti asui jossain nykyisen Jäppilän Syvänsin seudulla.

Vesulahden (Mikkelin) pitäjän Vuolin-gon neljänneksen ensimmäinen eli Synsiön neljännes:

Lauri (Pekan poika) **Laiti(ai)nen** (Lau p Lajttia). Omaisuus: 6 mk:n arvosta kuparia, 1 tamma (5 mk), 2 lehmää, 2 lammasta ja 1 pukka. Veroa 3 markkaa 1 äyri. - Lauri naapureina oli Ikosia, Marttisia, Pylvänaisia, Mannisia, Nousiaisia, Heinosia ja Paappasia. - Matin asuinpaikka oli Kangasniemen Synsiän järven rantamalla. Hänet mainitaan Ahlstrandin sukukaa-viossa nro 1.² - Ilmeisesti hänet kirjattiin luetteloon kahdesti, toinen kerta hieman myöhemmin luettelossa on yliviivattu, eikä sillä kohden ole omaisuusmerkintöjä.

Paavo (Antin poika) **Laiti(ai)nen** (P An^{ca} Lajttia). Omaisuus: 3 mk:n arvosta kuparia, 1 tamma (6 mk), 1 lehmä ja 1 pukka. Veroa 2 markkaa, 18 penninkiä. Hän asui melko lähellä edellä mainittua Lauri Laitista, muita naapureita olivat mm. Paappaset ja Pynnöset. - Hän asui Kangasniemen Äkrymäessä, ks. Ahlstrand, kaavio 1.

Paavo Laiti(ai)nen (P Laitia). Hänelle ei ole merkitty omaisuutta eikä veroja [kuopiolaisten mukaan veroja 4 penniä]. Hänen naapureita olivat Heinokset, Paappaset, Hämläiset ja Pynnöset.

Lauri Laiti(ai)nen (Laur Lajttia). Hänet mainitaan heti edellä olevan Paavon jälkeen. Veroa hänelle ei kirjattu. Kommentti oli, että "hänellä ei ole neljääkään penninkiä".

¹ 1 markka = 8 äyriä, 1 äyri = 24 penninkiä.

² Jarmo Ahlstrand: Kangasniemen ja Hankasalmen Laitisten sukupu. 1. versio. Helsinki 1994.

Vesulahden (Mikkelin) Vuolingon neljänneksen toinen kymmenes eli Himottula:

Heikki (Maunun poika) **Laiti(ai)nen** (Hen Mag^{ca} Laijttiain). Omaisuus: 10 markan arvosta kuparia, 2 tammaa (9 mk), 1 lehmä, 1 vuoden vanha nauta ja 2 lammasta. Veroa 2 markkaa, 5 äyriä ja 6 penninkiä. Hänen naapurustossaan asui runsaasti Orasia, mutta myös Suurosia, Mannisia ja Himotuisia. - Kyseessä on Kangasniemen Puntan Mäki-Laitiaisessa asunut Paavo (Heikin poika) Laitinen, ks. Ahlstrand kaavio 1.

Pekka (Maunun poika) **Laiti(ai)nen** (P Mag^{ca} Laijttiain). Omaisuus: 1 leiviskä ja 1 markka kuparia, hevonen (20 mk), 3 lehmää, nuorta karjaa 3 3-vuotiaista ja 2 vuoden vanhaa, 4 lammasta, 4 pukkia ja 1 sika. Veroa 8 markkaa, 5 äyriä ja 12 penninkiä. Hän oli siis varsin vauras talollinen. Edellisen veli Kangasniemen Puntan Mäki-Laitiaisesta, ks. Ahlstrand, kaavio 1 ja 2.

Pellosniemen (Ristiina) pitäjän Pellosniemen neljänneksen kolmas eli Kaskimäen (sittemmin Juurisalmen) kymmenes:

Hannus Laitiainen (Han Laijttiain). Omaisuus: kuparia 6 markkaa, 1 tamma (8 mk), 2 lehmää, 1 vuoden vanha nuori nauta, 3 lammasta, 1 vuohi ja 1 sika. Veroa 3 markkaa, 6 äyriä ja 12 penninkiä. Asuinpaikka oli jossain nykyisen Ristiinan kirkonkylän koillispuolella - ei kovinkaan kaukana Laitialan kylästä (joka tuolloin kuului ensimmäisen kymmenekseen, jota usein kutsuttiinkin Laitialan nimellä).

Juho (Hannun poika) **Laitiainen** (Io Han ibm). Omaisuus: kuparia 5 markkaa, 1 tamma (10 mk), 2 lehmää, 1 vuoden vanha nauta ja 2 lammasta. Veroa 3 markkaa, 4 äyriä ja 12 penninkiä. Kirjattu edellisen yhteyteen.

Frans Laitiainen (Frans Laijttiain). Oma-

isuus: kuparia 5 mk, 1 tamma (5 mk), 2 lehmää, 1 2-vuotias nauta, 3 lammasta, 1 vuohi ja 1 sika. Veroa 3 markkaa, 4 äyriä ja 12 penninkiä. - Asui samalla tienoolla edellisten kanssa.

Heikki (Paavon poika) **Laitiainen** (Hen P Laijttiain). Omaisuus: kuparia 12 markkaa, 1 tamma (5 mk) ja 1 kolmevuotias nauta. Veroa 1 markka, 3 äyriä ja 18 penninkiä. Asui samalla tienoolla edellisten kanssa.

Juho (Pekan poika) **Laitiainen** (Ioan P Laijttiain). Omaisuus: kuparia 4 markkaa, 1 tamma (4 mk), 1 lehmä, 1 lammas ja 1 pukka. Veroa 1 markka, 6 äyriä ja 12 penninkiä. Asui samalla tienoolla edellisten kanssa.

Lauri (Juhon poika) **Laitiainen** (Laur Io Laijttiain). Omaisuus: kuparia 6 markkaa, 1 tamma (8 mk), 1 lehmä ja 2 lammasta. Veroa 2 markkaa, 2 äyriä ja 12 penninkiä. Kirjattiin edellisen perään.

Hannu (Hannun poika) **Laitiainen** (Han Han^{ca} ib). Omaisuus: kuparia 5 markkaa, 1 tamma (7 mk), 1 lehmä ja 1 lammas. Veroa 1 markka, 7 äyriä ja 6 penninkiä. Kirjattiin edellisen perään.

Pellosniemen pitäjän Pellosniemen neljänneksen kuudes eli Himalan kymmenes:

Taavetti Laiti(ai)nen (Dauid Laijttiain). Omaisuus: kuparia 16 markkaa, 1 hevonen (23 mk), 1 tamma, 3 lehmää, 1 vuoden vanha nauta, 4 lammasta ja 1 sika. Veroa maksettavaksi 6 markkaa, 5 äyriä ja 12 penninkiä. Oli keskimääräistä vauraampi talollinen. Asui ilmeisesti Himalansaaren tienoilla nykyisen Ristiinan kaakkoisosissa.

Rantasalmen pitäjän Keriharjun neljänneksen Huosiorannan kymmenes:

Pekka (Ollin poika) **Laitinen** (Pær O^{ca} Laijtine; maksuluettelossa ilman sukunimeä p ols). Omaisuus: kuparia 2 markkaa, 1

hevonon (12 mk), 1 lehmä ja 1 vuoden vanha nauta; omaisuuden arvo yhteensä 24 markkaa. Veroa 2 markkaa, 3 äyriä ja 4 ⁴/₅ penninkii. - Pekka Laitisen naapurustossa asui Mustosia, Paajasia, Kurosia, Tolosia, Karhusia, Kekkusia ja Tolosia. Asuinpaikka oli jossain nykyisen Joroisten kirkonkylän seutuvilla, todennäköisesti Kotkatlahden Laitilan tienoilla.

Olli (Matin poika) Laitinen (Olli Mtt^{ca} Laijtine; maksuluettelossa ilman sukunimeä oleff madzs). Omaisuus: 1 lehmä; omaisuuden kokonaisarvo 10 markkaa. Veroa. 1 mk. Kirjattiin edellisen jälkeen.

*Tavinsalmen eli Kuopion pitäjän Saa-
maisten neljänneksen Kalmamäen kym-
menes:*

Paavo (Pekan poika) **Kärsä-Laitinen** (Pol P^{ca} Kärsälaijtine; maksuluettelossa ilman sukunimeä pol pson). Omaisuus: kuparia 18 markkaa, 3 hevosta (40 mk), 6 lehmää, nuorta karjaa 3 3-vuotiaista ja 1 vuoden vanha, 2 lammasta, 1 vuohi ja 1 sika; omaisuuden kokonaisarvo 128 mk. Veroa 12 markkaa, 6 äyriä ja 9 ³/₅ penninkii. Eli Kärsä-Laitinen oli varsin vauras mies. Itse asiassa nykyisen Kuopion läänin alueella tämän luettelon mukaan olivat vain kirkkoherra ja nimismies sekä 14 talollista Kärsä-Laitista veronmaksukykyisempiä. Koko maakunnan varakkuustilastossa hän oli 106. Hän asui Leppävirran Kotalahden Kotamäessä. Hän on yksi Eino Laitisen kirjan (Pohjois-Savon Laitisia. Kotalahden suku. Loimaa 1992. II sukupolvi.) kantaisistä. Matti Valta on asiakirjavertailussaan päätenyt siihen, että hänen isänsä nimi olisi ollut Pekka, Eino Laitinen on selvityksissään päätenyt siihen, että myös isä olisi ollut Paavo.

*Tavinsalmen eli Kuopion pitäjän Saa-
maisten neljänneksen Leppävirran kym-
menes:*

Paavo (Ollin poika) **Laitinen** (Po O^{ca} Laijtine; maksuluettelossa ilman sukunimeä

po ols). Omaisuus: kuparia 6 markkaa, 2 hevosta (25 mk), 2 lehmää, 1 vuoden vanha nauta, 2 lammasta ja 1 sika; omaisuuden arvo 52 markkaa, 2 äyriä. Veroa 5 markkaa, 1 äyri ja 19 ¹/₅ penninkii. Hän oli keskimääräistä hieman vauraampi talonpoika. Hänen naapurustossaan asui Nikkisiä, Pietiläisiä, Oinosia ja Tirkkosia. Hänen asuinpaikkansa oli nykyisen Leppävirran kirkonkylän seudulla Virranniemenessä.

Olli (Paavon poika) **Laitinen** (Olli Po^{ca} Laijtine; maksuluettelossa ilman sukunimeä oleff po). Omaisuus: kuparia 4 markkaa, 1 hevonen (13 mk), 1 lehmä ja 2 lammasta; omaisuuden kokonaisarvo 27 mk. Veroa 2 markkaa, 5 äyriä ja 14 ²/₅ penninkii. Hänet mainitaan heti edellisen jälkeen, ja hän lienee edellisen poika.

*Tavinsalmen eli Kuopion pitäjän Savi-
lahden neljänneksen Maaninkaveden
kymmenes:*

Olli Laitinen (Olli Laijtine). Omaisuus: kuparia 14 markkaa, 1 hevonen (13 mk), 3 lehmää, 3 lammasta ja 1 sika; irtaimen omaisuuden kokonaisarvo 53 markkaa, 2 äyriä. Veroa 5 markkaa, 2 äyriä ja 14 ²/₅ penninkii. Eli hankin oli hieman keskimääräistä vauraampi talonpoika. Naapureina oli mm. Tuovisia, Leskisiä, Yletyisiä ja Martikaisia. Asuinpaikka lienee ollut josain Maaningan - Lapinlahden seutuvilla.

Niilo Laitinen (Nils Laijtine). Omaisuus: 1 hevonen (12 mk) ja 1 lehmä; omaisuutta yhteensä 22 mk. Veroa 2 markkaa, 1 äyri ja 14 ²/₅ penninkii. Asuinpaikka oli Piela-
veden Lampaanjärvellä.

Jarmo Paikkala:

**Savon vauraimmat veronmaksajat
vuoden 1571 hopeaveroluettelon mukaan**

Seuraava luettelo on laadittu Matti Vullan toimittaman teoksen (Suomen hopeaveroluettelot 1571 V:8 Savo. Helsinki 1996) pohjalta. Nimet olen normaalistanut. Nimen jälkeen on suluissa joko verotuspaikka (hallintopitäjä, neljänneskunta) tai, jos on vain yksi paikannimi suluissa, asuinpaikka nykyisen pitäjajaotuksen mukaan. Toinen palsta kertoo omaisuuden arvon muodossa: markkaa.äyriä.penninkia³. Lista jatkuu vauraimpaan Laitiseen, Leppävirran Kotalahden Paavo Käräsä-Laitiseen. Mainittakoon, että savolaisten keskimääräinen omaisuusmäärä oli noin 40 markkaa. - Muistettakoon sekin, että tämä on vain yhden verotuksen perusteella tehty luettelo ja perustuu irtaimen omaisuuteen ja rahavarallisuuteen, ei kiinteään omaisuuteen.

1.	Rantasalmen vouti Eerik Pietarinpoika (Sulkava)	341.2
2.	Juho <i>Lehikoinen</i> (Vesulahti, Mälkölä)	332
3.	Herra Lauri Eskelinpoika [<i>Kauhanen</i>] (Kuopion kirkkoherra)	328.6
4.	Juho <i>Leskinen</i> (Juva, Koikkala)	308.6
5.	Juho <i>Parkkinen</i> (Anttola)	304.3
6.	Pekka <i>Heikkinen</i> (Ristiina)	299.0.12
7.	Juvan kirkkoherra, herra Yrjänä [Eerikinpoika <i>Memmo</i>]	289.5.12
8.	Suur-Savon vouti Markus Sigfridinpoika (Sääminki)	291.2
9.	entinen vouti Olli <i>Rennare</i> (Rantasalmi, Tuusmäki)	281
10.	Matti <i>Hyppönen</i> (Rantasalmi, Putkisalmi)	276.6
11.	Juho <i>Laatikainen</i> (Vesulahti, Mälkölä)	263.1
12.	Lauri <i>Liukkonen</i> (Vesulahti, Vuolinko)	259.4
13.	Antti <i>Jukarainen</i> (Ristiina)	256.4.12
14.	[vouti] Matti Ragvaldinpojan leski (Vesulahti, Paukkula)	250.5
15.	kirkkoherra Eerik Pietarinpoika [<i>Kostiainen</i>] (Sääminki)	247.4
16.	Pekka <i>Maaranen</i> (Juva, Koikkala)	215
17.	Niilo <i>Haajanen</i> (Vesulahti, Paukkula)	210.2.12
18.	Pekka <i>Pakarinen</i> (Sääminki)	208.6
	Pekka <i>Kiljunen</i> (Puumala)	208.6
	Matti <i>Sepponen</i> (Vesulahti, Paukkula)	208.6
	Pekka <i>Pöksänen</i> (Siilinjärvi)	208.6
22.	Knut <i>Hämäläinen</i> (Vesulahti, Mälkölä)	204.5.12
23.	Lauri <i>Huttunen</i> (Iisalmi)	200.2.12
24.	Juho <i>Hymminen</i> (Jäppilä)	200
25.	nimismies Eerikki Ollinpoika (Pellosniemi, Kiiala)	198.1
26.	Paavo <i>Korhonen</i> (Ristiina)	196.2
27.	Olli <i>Hyttinen</i> (Vesulahti, Mälkölä)	191.7
28.	Paavo <i>Kettunen</i> (Iisalmi)	190.4
29.	Maunu <i>Rokkanen</i> (Puumala)	187.4

³ Markka = 8 äyriä ja äyri = 24 penninkia.

30.	Juho Seppäpieti (Vesulahti, Vuolinko)	186.7
31.	Pekka Kärkkäinen (Kiuruvesi)	184.4
32.	nimismies Paavali Sigfridinpoika (Juva, Juva)	182.4
33.	Antti Niskanen (Pielavesi)	181.2
34.	Paavo Kekkonen (Anttola)	180.2.12
35.	Olli Auvinen (Juva, Koikkala)	178.6
	Paavo Tarhonen (Anttola)	178.6
37.	Heikki Pekanpoika (Vesulahti, Mälkölä)	177.6.12
38.	Paavo Kaipainen (Juva, Koikkala)	177.4
39.	Antti Ihalempinen-Räsä (Tavinsalmi, Saamainen, Puutosmäki)	176.2
40.	Antti Pulliainen (Vesulahti, Paukkula)	175.5
41.	Pentti Uskinen (Sääminki)	175
42.	Matti Kauppinen (Virtasalmi)	173.6
43.	Lauri Yletyinen (Juva, Koikkala)	173.6
44.	Vilppu Kiiskinen (Juva, Juva)	172.4
	Heikki Kolehmainen (Pielavesi)	172.4
46.	Antti Hartvik eli Hartikainen (Rantasalmi, Putkisalmi)	170.6
47.	Paavo Hänninen (Vesulahti, Paukkula, Hangasmäki)	166.2
48.	Niilo Leskinen (Rantasalmi, Tuusmäki)	164.6
49.	Brand wan Tarszen (Vesulahti, Paukkula)	164.5.12
50.	Heikki Miettinen (Puumala)	163.1
51.	ratsumies Yrjänä Sigfridinpojan puoliso Riitta (Rantasalmi, Tuusmäki)	162.6
52.	Arvid Turunen (Leppävirta)	162.4
53.	ratsumies Aksel Pietarinpoika [Auvinen] (Juva, Joroinen)	161.2
	Paavo Matilainen (Vesulahti, Norola)	161.2
55.	Tuomas Hartvik eli Hartikainen (Rantasalmi, Putkisalmi)	160.4
56.	Pekka Koskimies (Vesulahti, Mälkölä)	160
57.	Paavo Ukko (Vesulahti, Norola)	159.3
58.	Lauri Lapveteläinen (Anttola)	157.4.10
59.	Lasse Niiranen (Sulkava)	156.7
60.	Olli Härkänen (Juva)	156.2
61.	Juho Tuovinen (Maaninka)	155.4
62.	Olli Hatsonen (Tavinsalmi, Savilahti)	155
63.	Paavo Pellinen (Vesulahti, Norola)	154.5.12
64.	Pekka Käräjä mies (Pellosniemi, Halila)	153.6
65.	Rossi Lapveteläinen (Maaninka)	151.6
66.	Olli Kettunen (Puumala)	151.2
	Lauri Utriainen (Jäppilä)	151.2
68.	Antti Kurvinen (Iisalmi)	150.4
69.	Heikki Hämäläinen (Juva, Juva)	150
70.	Niko Viljakainen (Rantasalmi)	149.2
71.	Olli Rimmi (Vesulahti, Mälkölä)	149.0.12
72.	Tahvo Kuosmanen (Juva, Koikkala)	148.6
	Tahvo Taskinen (Rantasalmi, Putkisalmi)	148.6
74.	Olli Kettunen (Iisalmi)	148
75.	Matti Kukkonen (Rantasalmi, Putkisalmi)	146.2
76.	Antti Karvinen (Sääminki)	145
77.	nimismies Hartikka Antinpoika (Tavinsalmi, Savilahti)	144.6
78.	Olli Oikarinen (Vesulahti, Mälkölä)	143.6
79.	muurimestari Sigfrid Reijunpoika (Sulkava)	142.4

	Lauri <i>Takkinen</i> (Juva, Joroinen)	142.4
	Olli <i>Kettunen</i> (Rantasalmi, Keriharju)	142.4
82.	Paavo <i>Leikonen</i> (Pellosniemi, Halila)	140.5
83.	Simo <i>Heinonen</i> (Juva, Koikkala)	140
	Pekka <i>Ikonen</i> (tai <i>likkanen</i> ; Juva, Koikkala)	140
85.	Antti <i>Kontunen</i> (Anttola)	138.1
86.	Paavo <i>Rautapartanen</i> (Juva, Joroinen)	137.4
	Heikki <i>Ollikainen</i> (Juva, Juva)	137.4
	Olli <i>Viljakainen</i> (Vesulahti, Paukkula)	137.4
89.	Pekka <i>Hirvonen</i> (Kerimäki)	136.2
90.	lääninkirjuri Antti Antinpoika (Juva, Vesikansa)	135
91.	Sipi <i>Soikkanen</i> (Pellosniemi, Halila)	134.5.12
92.	Heikki <i>Taivainen</i> (Puumala)	133.6
	Niilo <i>Rinkinen</i> (Vesulahti, Paukkula)	133.6
	Paavo <i>Tiihonen</i> (Vesulahti, Mäkölä)	133.6
95.	Juho <i>Lapveteläinen</i> (Juva Koikkala)	132.4
96.	Olli <i>Eerikäinen</i> (Jäppilä)	131.2
	Matti <i>Nojanen</i> (Vesulahti, Paukkula)	131.2
98.	Olli <i>Kekkonen</i> (Vesulahti, Vuolinko)	130
	Olli <i>Haukkanen</i> (Rantasalmi, Putkisalmi)	130
	Pekka <i>Rytkönen</i> (Pielavesi)	130
101.	Olli <i>Laskonen</i> (?) (Anttola)	128.7.6
102.	Yrjö <i>Rautapartanen</i> (Juva, Joroinen)	128.6
103.	Pentti <i>Karvinen</i> (Sääminki)	128.6
104.	Pekka <i>Juvonen</i> (Rantasalmi, Putkisalmi)	128.4
105.	Pekka <i>Uotinen</i> (Rantasalmi, Keriharju)	128.2
106.	Paavo Kärsä-Laitinen (Leppävirta)	128

Mukana tilastossa ei ole Savilahden (Sauolax) eli Mikkelin kirkkoherraa Antti Sigfridinpoikaa, koska hänen omaisuutensa oli aivan yliverlainen eli 2 237 markan ja 4 äyrin arvoinen; veroa hän maksoi rahassa 223 markkaa, 6 äyriä. Hänen omaisuutensa koostui oman ilmoituksen mukaan seuraavista parseleista: 100 luotia hopeaa, rahaa 1 200 markkaa, tinaa 3 ½ leiviskää, messinkä ½ leiviskää, kuparia 4 ½ leiviskää, 5 härkää, 21 lehmää, 4-vuotiaita mulleja 5, 4-vuotiaita hiehoja 4, 3-vuotiaita nautoja 10, 2-vuotiaita nautoja 4, vuoden vanhoja nautoja 5, pukkeja ja vuoheja yhteensä 8, lampaita 30, sikoja 8 ja 9 hevosta (arvo 100 mk).

Laitisten sukuseuran pöytästandaari ja isännänviiri

Laitisten sukuseuran pöytästandaareja ja isännänviirejä on edelleen saatavana sihteeri Elvi Laitiselta. Hänen osoitteensa on takakannessa.

Pöytästandaari maksaa 130 mk, isännänviiri 350 mk (pituus 4 m) ja pidempi viiri (5,5 m) 400 mk. Lähetettäessä peritään myös postituskulut, vähintään 30 mk.

Standaarien ja viirien käyttöoikeus on Laitisten sukuseuran jäsenillä ja muillakin Laitisten sukuun kuuluvilla.

Eino Laitinen (Iisalmi):

Ylä-Savon Laitisista

Eino Laitinen Iisalmesta lähetti toimitukseen kirjeen ja toivoi, että Varpaisjärven Jumisten Laitisistakin olisi jotain lehdessä. Itse asiassa Laitiset-lehden nro 14:ssä (2/1995), s. 15 - 16 hieman kerrottiin juuri tämän sukuhaaran alkuvaiheista eli Lauri Laitisen siirtymisestä Pieksämäen, nykyisen Suonenjoen Jauhomaeltä silloisen Iisalmen pitäjän Jumisten - Sutelan seudulle. Kirjassani "Laitisia vuosisatain saatossa. Rautavaaran, Laukaan ja Sumiaisten Laitiset" (Helsinki 1995) on myös sukukaavio varhaispolvista. Ajatuksissani on ollut, että seuraava Laitisten sukukirja, jonka voisin laatia olisi juuri tämä Iisalmen - Nilsiä seudun Laitisten julkaisu. Itse asiassa valmistakin tekstiä on jo muutama kymmenen sivua. Lisäksi arkistossani on kosolti sukuhaaraan liittyvää puhtaaksikirjoittamatonta aineistoa. Sukujulkaisun julkaisemisestakin on puhuttu ainakin vuoden 1988 Kuopion sukukokouksesta asti silloin tällöin. - Ohessa julkaistaan osa Eino Laitisen kokoamasta aineistosta ikään kuin sytykkeeksi tämän sukuhaaran julkaisulle. - Jarmo Paikkala.

Taulu 1

Lauri (Lars) Laitinen, s. n. 1706 ja k. 1769. Puoliso: *Anna Hynynen*, s. 1720 ja k. 1783. Lauri oli tullut vuoden 1734 tienoilla kotivävyksi Hynysille Iisalmen Jumisille.

Lapsia:

1. **Lauri** 29.6.1745. Taulu 2.
2. **Hemming** 1754. Taulu 27.

Taulu 2 - 1

Lauri (Lauri poika) **Laitinen**, s. 29.6.1745 ja k. 5.6.1818. Puoliso: *Anna Heiskanen*, s. 1742 ja k. 7.2.1807.

Lapsia:

3. **Lauri** (Laurentius) 1767.
4. **Marketta** 1771.
5. **Juho** 1780. Taulu 3.
6. **Anna**.
7. **Katariina**.

Taulu 3 - 2

Juho Laitinen, s. 29.3.1780 Iisalmessa. Asui Marjaniemen torpassa Hernejärvelä. Ensimmäinen puoliso: *Anna Hynynen*, s. 1780 ja k. 1824. Toinen puoliso: *Beata Rytönen*, s. 1791.

Lapsia:

1. **Anna** 1802.
2. **Juho** 1807. Taulu 4.
3. **Samuel** 1810. Puoliso: *Riitta Ollikainen*.
4. **Silja** 1820. Muutti Nilsin Sutelaan.
5. **Mikko** 1822. Puoliso: Valpuri Ruotsalainen. Muuttivat Nilsin Sutelaan.

Taulu 4 - 3

Juho Laitinen, 18.1.1807 Iisalmessa ja k. 10.10.1877. Puoliso 11.11.1831 alkaneen *Anna Stiina Ollikainen*, s. 1804 Iisalmessa ja k. 6.2.1886.

Lapsia:

1. **Karl** 1835. Taulu 5.
2. **Juho** 1841. Taulu 23.
3. **Anna** 1844. Puoliso: *Petter Vatanen*.
4. **Maria** 1847. Puoliso: *Oskar Mähönen*.

Taulu 5 - 4

Karl Laitinen, s. 24.1.1835 Iisalmessa ja k. 28.6.1897. Puoliso 29.9.1861 alkaneen *Anna Riitta Lappalainen*, s. 7.3.1840 Iisalmessa ja k. 13.12.1896. - Asuinpaikka: Varpasen Laitila.

Lapsia:

1. **Juho** 1862. Taulu 6.
2. **Karl** 1868. Taulu 8.
3. **Enok** 1871. Taulu 14.
4. **Adam** 1874. Taulu 21.
5. **Josefiina** 1879. Puoliso: *Otto Lappalainen*. Asuinpaikka: Honkakosken mylly.

Taulu 6 - 5

Juho Laitinen, s. 1862. Puoliso: *Josefiina*, o.s. *Lappalainen*. Asuinpaikka: Ka-

pala.

Lapsia:

1. **Kalle** 1896. Taulu 7.

Taulu 7 - 6

Kalle Laitinen, s. 1896. Puoliso: *Hilma*, o.s. *Eskelinen*. Asuinpaikka: Kapala.

Lapsia:

1. **Kaisu** 1927.
2. **Erkki** 1929.
3. **Pentti** 1931.
4. **Matti** 1936. Puoliso: *A.-L.*, o.s. *Kasurinen*.
5. **Risto** 1939.

Taulu 8 - 5

Karl Laitinen, s. 1868. Puoliso: *Reeta*, o.s. *Ryhänen*. Asuinpaikka: Varpasen Laitila.

Lapsia:

1. **Anni** 1889.
2. **Juho** 1892. Taulu 9.
3. **Eeva** 1900. Puoliso: *Toivo Rytönen*.
4. **Eino** 1907. Taulu 12.

Taulu 9 - 8

Juho Laitinen, s. 1892. Puoliso: *Hanna*, o.s. *Eskelinen*.

Lapsia:

1. **Kyllicki** 1923.
2. **Mauno** 1927. Taulu 10.
3. **Maija** 1930.
4. **Ilmari** 1932. Taulu 11.

Taulu 10 - 9

Mauno Laitinen, s. 1927. Puoliso: *M.-L.*, o.s. *Huttunen*. Asuinpaikka: Lapinlahti.

Lapset:

1. **Pirjo** 1955. Puoliso: *Ahti Savolainen*.
2. **Sirpa** 1956.
3. **Juha** 1957.
4. **Markku** 1959.
5. **Maija Liisa** 1963.

Taulu 11 - 9

Ilmari Laitinen, s. 1932. Puoliso: *Terttu*, o.s. *Koponen*. Asuinpaikka: Niemelä.
Lapset:

1. **Heikki** 1966.
2. **Sakari** 1967.
3. **Merja** 1973.
4. **Ilpo** 1975.

Taulu 12 - 8

Eino Laitinen, s. 1907. Puoliso: *Hanna*, o.s. *Halonen*.

Lapset:

1. **Helga** 1937. Puoliso: *Osmo Eskelinen*.
2. **Hannu** 1941. Taulu 13.
3. **Reeta** 1948. Puoliso: *Tauno Nissinen*.

Taulu 13 - 12

Hannu Laitinen, s. 1941. Puoliso: *Aune*, o.s. *Antikainen*. Asuinpaikka: Varpasen Laitila.

Lapset:

1. **Tarja** 1972.
2. **Jaana** 1973.
3. **Pekka** 1975.

Taulu 14 - 5

Enok Laitinen, s. 25.1.1871 Iisalmessa ja k. 3.8.1920. Puoliso 10.2.1893 alkaen *Anna Maria*, o.s. *Kauppinen*, s. 17.7.1873 Iisalmessa ja k. 29.3.1926. Asuinpaikka: Iisalmi.

Lapsia:

1. **Eino Ilmari** 1897. Taulu 15.
2. **Aarne** 1899. Taulu 17.

Taulu 15 - 14

Eino Ilmari Laitinen, s. 2.3.1897 Iisalmessa ja k. 19.8.1928. Puoliso 30.7.1927 alkaen *Anna Sohvi*, o.s. *Raatikainen*, s. 18.8.1895 Iisalmessa ja k. 28.10.1968. Asuinpaikka: Iisalmi.

Lapsi:

1. **Eino Ilmari** 1928. Taulu 16.

Taulu 16 - 15

Eino Ilmari Laitinen, s. 25.8.1928 Iisalmessa. Puoliso 10.7.1955 alkaen *Sylvi Kaarina*, o.s. *Miettinen*, s. 11.3.1928 Riistavedellä. Asuinpaikka: Kajani.

Lapsi:

1. **Matti Juhani** 1959.

Taulu 17 - 14

Aarne Laitinen, s. 1899. Ensimmäinen puoliso: *Minna*, o.s. *Räsänen*. Toinen puoliso *Miina*, o.s. *Rissanen*. Asuinpaikka: Kuopio.

Lapsia:

1. **Timo** 1925. Taulu 18.
2. **Kirsti** 1929. Puoliso: *Matti Hirvonen*.
3. **Kari** 1934. Taulu 20.

Taulu 18 - 17

Timo Laitinen, s. 1925. Puoliso: *Mielikki*, o.s. *Sopanen*. Asuinpaikka: Helsinki.

Lapset:

1. **Jukka** 1949.
2. **Marjo Riitta** 1954. Puoliso: *Kari Nietosvaara*.
3. **Timo** 1958. Taulu 19.

Taulu 19 - 18

Timo Laitinen, s. 1958. Puoliso: *Miriam*, o.s. *Kütter*.

Lapset:

1. **Toni** 1985.
2. **Tero** 1987.

Taulu 20 - 17

Kari Laitinen, s. 1934. Puoliso: *Raili*, o.s. *Vuorenmies*. Asuinpaikka: Kouvola.

Lapset:

1. **Pekka** 1959.
2. **Anna Mari** 1963. Puoliso: *Olli Untolahti*.

Taulu 21 - 5

Adam Laitinen, s. 1874. Ensimmäinen puoliso: *Anna*, o.s. *Halonen*. Toinen puoliso: *Jenny*, o.s. *Somminen*. Asuinpaikka: Uudispiha.

Lapsia:

1. **Maria** 1900. Puoliso: *M. Kaarakainen*.
2. **Eelin** 1904. Puoliso: *F. Halonen*.
3. **Simeon** 1908. Puoliso: *E. Paananen*.
4. **Aatu** 1910. Taulu 22.
5. **Kirsti** 1924. Puoliso: *T. Rönkkö*.
6. **Saara** 1926. Puoliso: *P. Savola*.
7. **Liisa** 1930. Puoliso: *O. Roht*.
8. **Jaakko** 1936.

Taulu 22 - 21

Aatu Laitinen, s. 1910. Puoliso: *V. Somminen*.

Lapsia:

1. **Seppo**.
2. **Julia**.
3. **Timo**.
4. **Eila**.
5. **Ritva**.

Taulu 23 - 4

Juho Laitinen, s. 1841. Puoliso: *Anna Väisänen*.

Lapsia:

1. **Peter** 1870. Taulu 24.

Taulu 24 - 23

Peter Laitinen, s. 1870. Puoliso: *Maria*, o.s. *Partanen*. Asuinpaikka: Kutulahti.

Lapsia:

1. **Anna Maria** 1892. Puoliso: *Erkki Vänskä*.
2. **Silja** 1893. Puoliso: *N.N. Utriainen*.
3. **Akusta** 1897. Puoliso: *P. Lyyra*.
4. **Helmi** 1899. Puoliso: *V. Paltemaa*.

5. **Hanna** 1901. Puoliso: *Matti Ohtonen*.

6. **Eino** 1906. Taulu 25.

7. **Martta** 1911.

8. **Mikko** 1916. Taulu 26.

Taulu 25 - 24

Eino Laitinen, s. 1906. Puoliso: *Edit*, o.s. *Lappi*.

Lapsia:

1. **Olavi**.
2. **Pentti**.

Taulu 26 - 24

Mikko Laitinen, s. 1916. Puoliso: *Hulda*, o.s. *Ollikainen*.

Lapsia:

1. **Matti**.
2. **Pekka**.
3. **Riitta**.

Taulu 27 - 1

Hemming Laitinen, s. 1754. Puoliso: *Anna Ruotsalainen*, s. 1752.

Lapsia:

1. **Lauri** 6.3.1775.
2. **Juho** 18.12.1778. Taulu 28.
3. **Anna** 17.3.1780.
4. **Kristiina** 1782.
5. **Hemming** 1786. Taulu 34.
6. **Marketta** 1790.
7. **Lauri** 1792.
8. **Kaisa** 1795.

Taulu 28 - 27

Juho Laitinen, s. 18.12.1778. Puoliso: *Loviisa Panssar*.

Lapsia:

1. **Juho Hemming** 1804.
2. **Anna Stiina** 1808.
3. **Liisa** 1809. Puoliso: *Juho Ollikainen*.
4. **Marketta** 1811. Puoliso: *H. Ruotsalainen*. Heillä 6 lasta.
5. **Heikki** 29.5.1814.

6. **Elias** 1816. Taulu 29.
7. **Heikki** 1818. Taulu 30.
8. **Loviisa** 1820.
9. **Taavetti** 1822.
10. **Kristiina** 1825.

Taulu 29 - 28

Elias Laitinen, s. 1816. Puoliso: *Hedvig Tammelin*.

Lapsia:

1. **Elias** 1849.

Taulu 30 - 28

Heikki Laitinen, s. 1818. Puoliso: *Eeva Stiina Savolainen*.

Lapsia:

1. **Heikki Juho** 1855. Taulu 31.
2. **Maria** 1857.
3. **Vilhelmiina** 1860.
4. **Elias** 1865. Taulu 33.
5. **Anna Loviisa** 1872. Puoliso: *Vilhelm Ruotsalainen*.
6. **Eeva Helena** 1875.

Taulu 31 - 30

Heikki Juho (Henrik Johan) **Laitinen**, s. 1855. Puoliso: *Eeva*, o.s. *Heikkinen*.
Lapsia:

1. **Eeva Loviisa** 1888.
2. **Ida** 1890.
3. **Hilma** 1891.
4. **Hannes** 1893. Taulu 32.
5. **Heikki** 1897.
6. **Lauri** 1900.
7. **Elias** 1903.
8. **Ada** 1905.
9. **Emil** 1908.

Taulu 32 - 31

Hannes Laitinen, s. 1893. Puoliso: *Anna*, ent. *Turunen*, o.s. *Ulmanen*.

Lapsia:

1. **Martta Kyllikki** 1922.
2. **Väinö Olavi** 1923.
3. **Työne Tellervo** 1926.

Taulu 33 - 30

Elias Laitinen, s. 1865. Puoliso: *Riitta*, o.s. *Rissanen*.

Lapsia:

1. **Hilma** 1919.

Taulu 34 - 27

Hemming Laitinen, s. 1786. Puoliso: *Beata Heikkinen*.

Lapsia:

1. **Anna** 1816.
2. **Anna Liisa** 1817.
3. **Hemming** 1819.
4. **Marketta** 1822.
5. **Pekka** 1824.
6. **Juho Heikki** 1825.
7. **Elias** 1826. Taulu 35.
8. **Kristiina** 1829.
9. **Lauri** 1831. Taulu 36.
10. **Taavetti** 1834.
11. **Maria** 1838.
12. **Juho Elias** 1840.
13. **Pekka Juho** 1844.

Taulu 35 - 34

Elias Laitinen, s. 1826. Puoliso: *Loviisa Lustig*.

Lapsia:

1. **Lauri Pekka** 1848.
2. **Johanna** 1851.
3. **Elias** 1853.
4. **Kustaa Heikki** 1855.

Taulu 36 - 34

Lauri Laitinen, s. 1831. Puoliso: *Johanna Böök*.

Lapsia:

1. **Karl Edvard** 1856.
2. **Lauri Villiam** 1858. Puoliso: *Johanna Miettinen*.
3. **Anna Matilda** 1860.

Itsenäinen Suomi täyttää tänä vuonna 80 vuotta. Viime vuoden alussa valtioneuvoston kanslia asetti Suomen itsenäisyyden 80-vuotisjuhlatoimikunnan.

Juhlavuoden tunnus

Vaikka itsenäinen Suomi täyttää nyt 80 vuotta, Suomi itsessään on historiallisesti ja kulttuurihistoriallisesti tarkasteltuna toki paljon vanhempi.

Vanhimpia ja vahvimpia juonteita mielenmaisemassamme on ainutlaatuinen luontosuhteemme. Juhlavuoden kuvalliseen tunnuksen nuoret taiteilijat ovatkin löytäneet jotakin perin olennaista Suomesta. Tunnus kuvaa suomalaista elämänpiiriä vuodenaikojen kierrossa. Tunnus on kuvattuna seuraavalla sivulla.

Juhlavuoden sanallinen tunnus *Rohkeasti suomalaisena* on puolestaan synteesi sellaisista juhlavuoden teemoista kuin suomalaisena Euroopassa, monikulttuurisuus, kansainvälisyys ja suomalainen nuori.

Itsenäisyyden kokeminen

Itsenäisyys merkitsee yhtäältä menneisyyttä, toisaalta tulevaisuutta. 80-vuotiaan Suomen nuoret elävät mielenkiintoisessa tilanteessa: itsenäisen maan alkuaskeleiden kokijat ja näkijät ovat vielä elossa, vaikka toisaalta yhteiskunta on monien muutospaineiden myllerryksessä. Siksi näkökulman vaihdos voisi olla paikallaan: annetaan nuorille juuret, vanhoille tulevaisuus. Unelmoidaan hyvästä tulevaisuudesta, annetaan juurien kasvaa.

Valmiita vastauksia hyvästä Suomesta ei ole, vaan me kaikki voimme siihen vaikuttaa - tekojemme kautta. Toimimme sekä yksilöinä että yhteisömmme jäseninä, yksilöinä yhteisöissä; itsenäinen osaa myös yhteistyön. Me yhdessä vaikutamme siihen,

millaisen Suomen haluamme. Esiin nostetaan samalla toivon näkökulma: ennenkin on selvitty.

Suomalaisena Euroopassa

Suomalaisena Euroopassa näkökulman tarkistus tuo esiin monia ulottuvuuksia. Kuvaa Euroopasta voidaan ryhtyä piirtämään kahdesta eri suunnasta. Voidaan painottaa maanosan yhteisiä tekijöitä, yhteiseen sivistysperintöön ja arvomaailmaan liittyviä seikkoja, jotka puolestaan voidaan johtaa antiikin kulttuurin ja kristinuskon aateperinnöstä. Toisaalta voidaan lähteä paikalliskulttuurien pohjalta ja tuoda esiin kansojen ja alueiden välisiä eroja ja erilaisuuksia, koko eurooppalaista kirjoa. Näkökulman valinta on pohdinnan arvoisen: se voi johtaa yhtä hyvin patriotismiin, nationalismiin kuin paneurooppalaisuuteenkin ja maailmansuomalaisuuteen.

Asioiden ja asenteiden keskinäiset painotussuhteet kuitenkin muuttuvat koko ajan. Suomalaisuus muuttuvassa Euroopassa on asenneasia: hyvän, itseä ja muita tyydyttävän, hyödyllisen ja arvokkaan tasapainon löytämistä kansojen, valtioiden, perinteiden, ikä- ja taparyhmien, kielten ja kulttuurien moninaisuuden jatkuvassa vuoropuhelussa.

Oikeastaan olemme Euroopan eurooppalaisin maa. Meillä on lähes ainoana Euroopassa vielä jäljellä Euroopan kulttuurihistorian kaksi keskeistä juonetta: roomalais-germaaninen ja bysanttilais-slaavilainen ajattelu. Suomalaisessa ajattelussa parhaimmillaan yhdistyvät itäinen myyttis-runollinen ja läntinen loogis-lineaarinen tapa ajatella. Sen sijaan että lähestymme eurooppalaisuutta 'suomalaisena Euroopassa' voimme kääntää ajatuksen toisin päin: eurooppalaisena Suomessa!

Monikulttuurisuus ja suomalainen nuori

Euroopalle ominaista on kulttuurien ja arvojen monipuolisuus. Suomikin parhaimmillaan pyrkii kohti sellaista Eurooppaa, jossa on tilaa kulttuurien ja arvojen moninaisuudelle. Kun muuttoliikkeiden ihmisvirrat tekevät Euroopasta enenevässä määrin monien sivilisaatioiden kohtauspaikan, suvaitsevaisuutta on vahvistettava. Samalla haasteena on ylläpitää moninaisuutta tukemalla kansallista, alueellista ja paikallista luovuutta. Suuri meneillään oleva nuorisokampanja onkin ottanut oivallisesti tunnukseseen sanaleikin kaikki erilaisia, kaikki samanarvoisia. Eikä tämä koske vain nuorisoa, vaan meitä kaikkia. Haluamme nähdä Suomen monia kulttuureja sisältävänä maana, jossa erilaiset ihmiset hyväksyvät toinen toisensa ja rikastuttavat toistensa elämää.

Suomen 80-vuotisjuhlavuoden monipuolisesta ohjelmasta löytyy tietoa mm. Internetin kotisivuilta, seuraavasta osoitteesta <http://www.minedu.fi/suomi80/suomi80.html>. - Tässä yhteydessä muistutettakoon Laitisiakin yhdestä juhlavuoden toiminnasta:

Suvun suuri kertomus

Keruukilpailu sukuun ja perheeseen liittyvästä muistitiedosta itsenäisessä Suomessa 1.3. - 31.8.1997. Suvun ja perheen perinteisiin liittyvällä keruukilpailulla kootaan elävää tietoa yhteiskuntamme muutoksista. Tämän vuosisadan sukupolvien kokemukset kiteytyvät perheiden ja sukujen muistitiedoksi ja tarinoiksi. Niistä piirretty suomalaisuuden nykykuva.

Kilpailun järjestäjät toivovat, että itsenäisyyden juhlavuoden aikana suomalaiset pohdiskelisivat muistitietona säilynyttä sukunsa historiaa, siinä tapahtuneita monia muutoksia, sukujen maantiedettä, sosiaalista maailmaa ja tapaperinnettä.

Kilpailuun toivotaan mukaan kirjoituksia tai nauhoitteita esim. seuraavista aihepii-

reistä:

- suvun historia ja sen merkitys
- sukupolvien kertomukset
- merkkihenkilöt, sankarit ja ratkaisevat kokemukset
- suvun maantiede
- perhesuhteet
- suvun ja perheen tapaperinne
- arvot ja arvostukset
- yksilö vai perhe.

Keruukilpailun toteuttavat Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkisto ja Suomi 80 vuotta -toimikunta yhdessä Kalevalaisten Naisten Liiton ja Suomen Kotiseutuliiton kanssa. Vastaukset lähetetään Kansanrunousarkistoon, johon ne myös talletetaan tutkijoiden käyttöön. Saadusta aineistosta julkaistaan myös kokoomateos. - Palkintolauttakunnan puheenjohtajana toimii Suomi 80 vuotta -toimikunnan puheenjohtaja Olli-Pekka Heinonen, jäsenenä arkistonjohtaja Pekka Laaksonen, opetusneuvos Raili Malmberg ja professori Anna-Leena Siikala. Vastaajien parhaimmistolle jaetaan raha- ja kirja-palkintoja.

Keruukilpailu on valtakunnallinen ja kaikille avoin. Kirjoituskilpailu alkoi Kalevalan päivänä ja päättyy elokuun lopussa. Vastaukset osoitteeseen: SKS, Kansanrunousarkisto, PL 259, 00171 Helsinki. Tulokset julkistetaan ja palkinnot jaetaan joulukuussa itsenäisyyspäivän tuntumassa. Lisätietoja: tutkijat Pauliina Latvala (09) 1917 868 ja Juha Nirkko puh (09) 131 231.

LEPPÄVIRTA

Leppävirta on kunta Pohjois-Savossa Suomen suurimmassa saarella, Soisalossa ja sen länsipuolella. Leppävirta sijaitsee 5-tien ja Saimaan syväväylän varrella. Taajamia ovat kirkonkylä, Sorsakoski ja Oravikoski. Kunnassa on mm. Kotalahden kaivos. C. L. Engelin suunnittelema harmaakivinen kirkko valmistui 1846. Kirkossa on mainio akustiikka ja uudet, 45 äänikertaiset urut. Muista nähtävyyksistä mainittakoon Orinoron rotko, Konnuksen kanavat ja kosket sekä korkea Leppävirran kaarisilta (213 m pitkä)

Leppävirta perustettiin vuonna 1639, jolloin sen alueeksi tuli kutakuinkin vanhan Kuopion eli Tavinsalmen pitäjän Saamaisen neljännes.

Kunta kuuluu Kuopion lääniin ja sen pinta-ala on 1519,4 km², josta vesistöä 25 %. Asukasluku vuonna 1993 oli 11 731 henkeä. Leppävirta on suomenkielinen (ruotsinkielisiä 0.1%) maaseutumainen kunta. Taajamissa asuvan väestön osuus on noin 60 %.

Väestön ikäjakauma

alle 15-vuotiaita	20,0 %
15-25 -vuotiaita	11,6 %
26-44 -vuotiaita	28,1 %
45-64 -vuotiaita	24,6 %
yli 65-vuotiaita	15,6 %

Talouksien sosioekonominen jakauma

yrittäjätalouksia	11,9 %
ylempiä toimihenkilöitä	7,0 %
alempia toimihenkilöitä	13,1 %
työntekijöitä	26,0 %
opiskelijoita	1,3 %
eläkeläisiä	34,0 %
muita	6,7 %

Talous

Yritystoimipaikkoja on 457 kpl, yrityksiä 39 kpl/1000 henkilöä, työvoimaa 5 031 henkilöä, työpaikkaomavaraisuus 85,5 % ja työttömyysaste 20,5 %. Maatiloja on 518 kpl, ja niiden yhteenlaskettu peltoala on 6797 ha.

Elinkeinorakenne

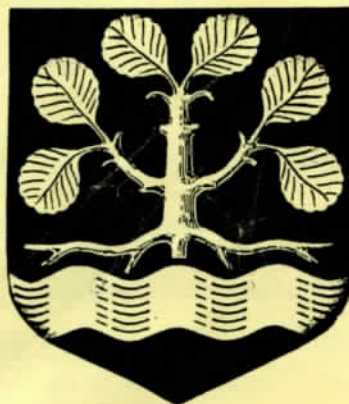
väestöstä työskentelee	
alkutuotannossa	22,0 %
teollisuudessa	25,2 %
rakennusallalla	5,2 %
kaupan alalla	11,6 %
kuljetusalalla	4,6 %
liike-elämän palveluissa	5,2 %
muissa palveluissa	24,1 %
määrittelemättömillä aloilla	6,7 %

Kunnassa sijaitsevista työpaikoista on

alkutuotannossa	24,8 %
jalostuksessa	28,5 %
palveluissa	44,1 %
määrittelemättömillä aloilla	2,6 %

Asuminen

Asuntojen keskikoko 77, 8 m². Kesämökkejä 2 501 kpl.

SUKUSEURAN HALLITUS

- * Pekka Laitinen Kuovikuja 5, 78700 Varkaus,
puheenjohtaja p. 0172-579 4361 (työ) ja 017-556 2978 (koti).
- * Tuula Laitinen Vehkokankaantie 121, 51440 Vuojalahti,
varapuheenjohtaja p. 015-437 104 (koti) ja 014-298 701 (työ).
- * Erkki Laitinen Eerolantie 45, 41310 Leppävesi, p. 014-630 015.
- * Jaakko Laitinen Sillankorva, 77700 Rautalampi, p. 017-530 126.
- * Jouko Laitinen Anttola, 79100 Leppävirta, p. 017-554 9788 (koti), 040-586 3056
(käsipuhelin).
- * Kerttu Kauppinen Salmenrannantie 62, 74510 Peltosalmi, p. 017-44 139 (koti) ja
017-15 841 (työ).
- * Markku Laitinen Taipaleentie 536, 41490 Niemisjärvi, p. 014-845 126 (koti) ja 014-
840 216 (työ).
- * Anu Lajunen Kukkumäentie 6, 40600 Jyväskylä, 014-243 736 (koti), 014-652
107 (työ).
- * Kaija Ojala Reipintie 75, 33980 Pirkkala, p. 03-269 9263 (koti).
- * Elvi Laitinen Kovalanmäentie 267, 41500 Hankasalmi as.,
sihteeri p. 014-843 533.
-

LAITISET * Laitisten Sukuseura ry:n lehti.

Toimitus: Jarmo Paikkala, Liusketie 2 A 14, 00710 Helsinki, p. 09-373 844, käsipuhelin
050-594 0071. Sähköposti: Jarmo.Paikkala@pp.kolumbus.fi.

Postitus: Elvi Laitinen, Kovalanmäentie 267, 41500 Hankasalmi as.

ISSN 0786 - 3055
Oy Edita Ab
Helsinki 1997